แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย

นางอุดมพร กาใจทราย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2551

Solving Methodoly for Unpaid loan of Maechan Agricultural Cooperative Limited's Members, Chiangrai province

Mrs. Udomporn Kachaisai

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agricultural Extension and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย
ชื่อและนามสกุล	นางอุดมพร กาใจทราย
แขนงวิชา	สหกรณ์
สาขาวิชา	ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์โอภาวดี เข็มทอง

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์โอภาวดี เข็มทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธัญญรัศม์ วศวรรณวัฒน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อนุมัติให้รับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย

ผู้ศึกษา นางอุดมพร กาใจทราย **ปริญญา** บริหารธุรกิจสมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์โอภาวดี เข็มทอง **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 2) ศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 3) ศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด อ.แม่จัน จ.เชียงราย ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์และ 4) ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด อ.แม่จัน จ.เชียงราย

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 92 คน 2) อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ จำนวน 4 คน 3) เจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดจะนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ และใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ของการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปีมีการศึกษาระดับประถมศึกษาสมาชิกในครัวเรือนมีระหว่าง 4-5 คนมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 5-10 ไร่สมาชิกส่วนใหญ่จะเช่าที่ทำกินเนื่องจากมีนายทุนกว้านซื้อที่ดินมีรายได้จากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000-50,000 บาท มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปีลักษณะการกู้เงินจะกู้เพิ่มขึ้นจากเดิมโดยส่วนใหญ่จะเงินระยะสั้นโดยใช้หลักประกันเป็นหลักทรัพย์และบุคคลค้ำประกันสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวนส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระส่วนมากจะผิดนัดชำระหนี้ปัญหาอุปสรรคในการชำระของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ทำสมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและราคาปุ๋ยแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงสหกรณ์สมาชิกควรทำการเกษตรหลาย ๆ ชนิดทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัยธรรมชาติและราคาผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้

คำสำคัญ หนี้ค้างชำระ สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากศาสตราจารย์โอภาวดี เข็มทอง อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจน คณาจารย์แขนงวิชาสหกรณ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนเสียสละเวลาให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด ตั้งแต่การเริ่มต้นการศึกษาในสาขาวิชา จนถึงขั้นตอนการวิจัย อีกทั้งให้คำชี้แนะวิธีการที่ถูกต้อง ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จ.เชียงราย จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้รวมถึงเพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่ของสาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ทุกท่านและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอใช้เป็นแหล่งความรู้แก่ผู้สนใจทุกท่านนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นผลต่อการพัฒนาการสหกรณ์ให้มีความเจริญเติบโตและมั่นคง

อุดมพร กาใจทราย

เมษายน 2552

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

กิตติกรรมประกาศ ..... จ

สารบัญตาราง ..... ช

สารบัญภาพ ..... ฎ

บทที่ 1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์การศึกษา 2

กรอบแนวคิดการศึกษา 3

ขอบเขตของการศึกษา 4

นิยามศัพท์เฉพาะ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 7

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 7

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 18

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา 22

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 22

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 23

การเก็บรวบรวมข้อมูล 25

การวิเคราะห์ข้อมูล 25

บทที่ 4 ผลการศึกษา 28

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับสมาชิก 28

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ 48

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ 54

ผลการศึกษา 58

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 62
สรุปการศึกษา 62
อภิปรายผล 63
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ 64
บรรณานุกรม 67
ภาคผนวก 69
แบบสอบถาม (สำหรับสมาชิกสหกรณ์) 71
แบบสอบถาม (สำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อสหกรณ์) 79
แบบสอบถาม (สำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ) 85
ประวัติผู้ศึกษา 93

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 การกู้ยืมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 22
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก 28
ตารางที่ 4.2 จำนวนบุตรและระดับการศึกษาของบุตรสมาชิก 30
ตารางที่ 4.3 พื้นที่ทำกินและกรรมสิทธิ์ 31
ตารางที่ 4.4 รายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร 32
ตารางที่ 4.5 รายจ่ายของสมาชิกจากภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร 33
ตารางที่ 4.6 การออมเงินและภาระหนี้สินของสมาชิก 34
ตารางที่ 4.7 การเป็นสมาชิกของสหกรณ์ 35
ตารางที่ 4.8 ความพึงพอใจต่อวงเงินกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ย 35
ตารางที่ 4.9 ระดับของความสะดวกและสาเหตุของความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจ สินเชื่อกับสหกรณ์ 36
ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่ 37
ตารางที่ 4.11 ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่สมาชิกต้องการ 37
ตารางที่ 4.12 ลำดับความสำคัญของความต้องการของสมาชิกที่ให้สหกรณ์ช่วยเหลือ 38
ตารางที่ 4.13 จำนวนครั้งจำนวนเงินและเหตุผลในการกู้เงินจากสหกรณ์ 39
ตารางที่ 4.14 เหตุผลในการเลือกกู้เงินจากสหกรณ์ และประเภทของการกู้เงินของสมาชิก 40
ตารางที่ 4.15 การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และการตรวจสอบของสหกรณ์ 41
ตารางที่ 4.16 ความเห็นของการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้ จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 42
ตารางที่ 4.17 ลักษณะการชำระหนี้ 43
ตารางที่ 4.18 การได้รับหนังสือแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้ 44
ตารางที่ 4.19 ความสามารถในการชำระหนี้และสาเหตุที่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ 44
ตารางที่ 4.20 แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้และเหตุผลที่ตัดสินใจชำระหนี้ 45
ตารางที่ 4.21 สาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถ ชำระหนี้ได้ 46

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.22 การได้รับการติดตาม เร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์ 47
ตารางที่ 4.23 เพศและอายุของกรรมการฝ่ายสินเชื่อ 48
ตารางที่ 4.24 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและอาชีพหลักทางการเกษตรของกรรมการฝ่ายสินเชื่อ 49
ตารางที่ 4.25 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ 50
ตารางที่ 4.26 ลำดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ 50
ตารางที่ 4.27 ความเห็นต่อการบริหารธุรกิจสินเชื่อของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ 51
ตารางที่ 4.28 ความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก 52
ตารางที่ 4.29 ระดับความพึงพอใจในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ 52
ตารางที่ 4.30 คิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ 53
ตารางที่ 4.31 เพศและอายุของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 54
ตารางที่ 4.32 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ 55
ตารางที่ 4.33 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 55
ตารางที่ 4.34 ความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ 56
ตารางที่ 4.35 ความเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก 57
ตารางที่ 4.36 ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ 57
ตารางที่ 4.37 ระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ 58
ตารางที่ 4.38 ระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระในด้านที่เกิดจากสมาชิก 59
ตารางที่ 4.39 แสดงระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระในด้านที่เกิดอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 60

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.40 แสดงระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระในด้านที่เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหายและสาเหตุอื่น ๆ 61

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา 3

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากราษฎรซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรประสบกับปัญหาต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพจึงให้เกษตรกรบางส่วนรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามวิธีการสหกรณ์ เมื่อปี พ.ศ.2459 ในรูปของสหกรณ์หาทุน จนเกษตรกรมีความมั่นใจและเชื่อถือว่าวิธีการสหกรณ์ สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการอยู่ดีกินดีของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง จึงได้ขยายการจัดตั้งสหกรณ์ขายข้าว สหกรณ์ร้านค้า จนมาถึงเป็นสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ได้รับการจดทะเบียนในประเภทสหกรณ์การเกษตร เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2513 โดยควบสหกรณ์หาทุนในเขตอำเภอแม่จันทั้งหมด 29 สหกรณ์เข้าด้วยกัน ในวันรับจดทะเบียน มีสมาชิกทั้งหมด 447 คน จำนวน 16 กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น จำนวน 227,650 บาท มีเงินสำรอง 581,414 บาท โดยเริ่มดำเนินงานเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2514 จนถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 เป็นเวลา 39 ปี และได้รับพระราชทานรางวัลสหกรณ์ดีเด่น ประเภทสหกรณ์การเกษตร ในฐานะ สหกรณ์ที่มีผลงานดีเด่นประจำปี 2528 จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด เป็นสหกรณ์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย ที่มีการดำเนินธุรกิจให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่เป็นเกษตรกรและเป็นธุรกิจหลักที่ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง เป็นธุรกิจที่ทำรายได้ให้สหกรณ์ดำรงอยู่ได้กล่าวได้ว่าความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของธุรกิจนี้ย่อมหมายถึงความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของสหกรณ์ด้วย ด้วยเหตุนี้การให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์แก่สมาชิกจึงมีความจำเป็นสำหรับสหกรณ์อย่างมากแม้ว่าการดำเนินธุรกิจสินเชื่อจะมีกำไรเฉพาะธุรกิจในรอบ 2 ปี คือ ปี 2549 มีกำไร 7,672,186.48 บาท ปี 2550 มีกำไร 5,632,434.69 บาท แต่ก็เห็นได้ว่าสหกรณ์มีกำไรเฉพาะธุรกิจลดลงเนื่องจากว่ากรมตรวจบัญชีได้ตั้งหนี้สงสัยจะสูญของหนี้ที่ค้างนานเกิน 10 ปี เป็นหนี้สูญ 100% เป็นลูกหนี้ระยะสั้น 47 รายจำนวนเงิน 839,949 บาทลูกหนี้ระยะปานกลาง 8 ราย จำนวนเงิน 178,389 บาท

และหนี้ค้างนานตั้งแต่ 5-7 ปีเป็นหนี้สูญ 50% เป็นลูกหนี้ระยะสั้น 123 รายจำนวนเงิน 2,125,537 บาทลูกหนี้ระยะปานกลาง 21 รายจำนวนเงิน 877,720 บาท สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ในการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์และอีกมุมหนึ่งคือ ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกต้นเงินที่เป็นหนี้ค้างชำระที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ติดขัดด้านเงินทุนไปด้วย และหากสหกรณ์ไม่เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงการดำเนินการธุรกิจสินเชื่อให้ดีขึ้น ในอนาคตจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริการสมาชิกได้อย่างครบวงจร ทำให้สมาชิกไม่มาทำธุรกิจกับสหกรณ์ และสมาชิกเกิดความเสื่อมศรัทธาต่อสหกรณ์ส่งผลให้สหกรณ์เข้าสู่สภาพที่อ่อนแอลงหรือไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

จากความสำคัญของธุรกิจสินเชื่อ และปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจนี้ ซึ่งจะส่งผลถึงการดำเนินงานในภาพรวม จึงเป็นสิ่งที่สนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขหนี้ค้างชำระของสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

2.2 เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

2.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จันค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จันจำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

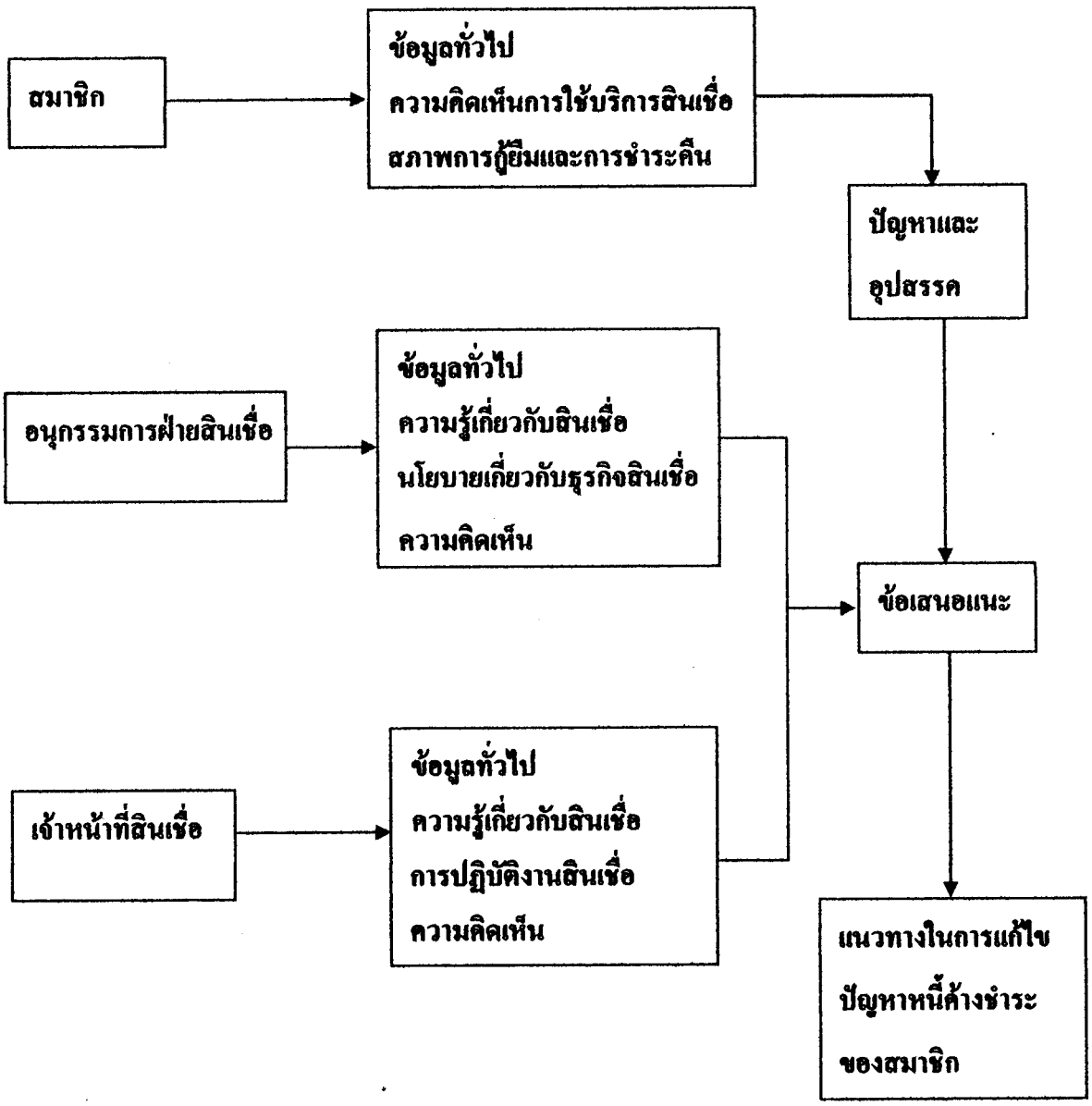

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาข้อนี้มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านสถานที่ (Place)

เป็นการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

4.2 ขอบเขตด้านประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้มี 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2551 จำนวน 91 กลุ่มมีประชากรทั้งหมด 1,190 คน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำนวน 15 คน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 24 คน

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content)

มุ่งเน้นศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาของสมาชิก อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ ปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้คืนของสมาชิก

4.4 ขอบเขตเวลา (Time)

ช่วงเดือนธันวาคม2551 - พฤษภาคม 2552 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน 2552

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึงสหกรณ์การเกษตรแม่จันจำกัด

5.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีอยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์นั้น ๆ ได้จดทะเบียนแล้ว โดยคือว่าเป็นสมาชิกก็ต่อเมื่อได้ชำระหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว ในที่นี้หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ที่มีหนี้ผิดสัญญากับทางสหกรณ์

5.3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลผู้ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เพื่อทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์โดยกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทาง

ปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในที่บังคับ ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดไว้ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นในที่นี้หมายถึงคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

5.4 ผู้จัดการสหกรณ์ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่กรรมการกำหนด ในที่นี้หมายถึงผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

5.5 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง บุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อปฏิบัติงานสหกรณ์ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

5.6 หนี้ค้างชำระ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด กู้ยืมเงินจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งเงินชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ ตามกำหนดตกลงไว้ในสัญญากู้ยืม

5.7 ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง กิจกรรมที่สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ให้สหกรณ์ไปกู้จ่ายหรือลงทุนในด้านต่างๆ ในรูปเงินสดและปัจจัยการผลิต โดยมีกำหนดชำระคืนตามสัญญาเงินกู้ในที่นี้หมายถึง สินเชื่อระยะสั้นที่จ่ายในรูปเงินสด โดยมีระยะเวลาชำระคืนภายใน 1 ปี

5.8 เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หมายถึง เจ้าหน้าที่สินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

5.9 อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ หมายถึง กรรมการซึ่งได้รับมอบหมายงานให้ดูแลธุรกิจสินเชื่อ ในที่นี้หมายถึงอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้ศึกษาได้รับทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนและดำเนินการปรับปรุงธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ฯ ให้มีประสิทธิภาพ

6.2 สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด อำเภอแม่จัน ได้ทราบลักษณะข้อมูลทั่วไปของสมาชิก สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ ปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ

6.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงรายสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาใช้เป็นแนวทางแนะนำสหกรณ์การเกษตรต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์

6.4 กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลที่ได้ จากการศึกษาไปเผยแพร่แก่สหกรณ์การเกษตรอื่นๆเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
   - 1.1 ความหมายของสินเชื่อ และสินเชื่อเกษตร
   - 1.2 ความสำคัญของสินเชื่อ
   - 1.3 ประเภทสินเชื่อและแหล่งที่มา
   - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
   - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ
   - 1.6 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ
   - 1.7 แนวคิดของการเรียกเก็บหนี้
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความหมายของสินเชื่อ และสินเชื่อเกษตร

พสุ สัตถาภรณ์ (2533: 371- 372) ได้กล่าวถึงความหมายของสินเชื่อไว้พอสรุปได้ดังนี้

สินเชื่อตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Credit บางครั้งจึงนิยมใช้คำว่า "เครดิต" ทับศัพท์จนเป็นที่เข้าใจกันทั่วไป ๆ

สินเชื่อหรือเครดิตจึงหมายถึง "ความเชื่อของบุคคลหนึ่งซึ่งมีต่อบุคคลหนึ่งสำหรับระยะเวลาหนึ่ง" สินเชื่อหรือเครดิตมีความหมายได้หลายแง่มุมอาจพิจารณาในด้านธุรกิจการค้า ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านผู้บริโภค

สุณี ศักกรนันท์ (อ้างใน มยุรี วงษาเลิศ 2547: 21) กล่าวถึงสินเชื่อและความหมายของสินเชื่อว่า สินเชื่อ มาจากคำว่า เครดิต (Credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิม คือ credere

แปลว่า ความไว้วางใจ (to trust) ดังนั้นสินเชื่อจึงหมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงิน โดยมีคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนในอนาคต

กลุ่มพัฒนาสินเชื่อการเกษตร (อ้างใน มยุรี วงษาเลิศ 2547: 20) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่า หมายถึง การให้กู้ยืมและการให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพกสิกรรม ประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยให้ผู้ที่จะได้รับสินเชื่อคือเกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคล กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นสหกรณ์

จีรเกียรติ อภิบุณโยภาศ (อ้างใน มยุรี วงษาเลิศ, 2547:21) ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตรว่าหมายถึง อำนาจที่กสิกรมีอยู่ในอันที่จะได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุน (จากการกู้ยืม) ไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการได้มาซึ่งสิ่งของและเงินทุนดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยคำมั่นสัญญาว่าจะชำระคืนทันทีที่ต้องการหรือในอนาคตที่แน่นอน

สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ (อ้างถึงใน ประสพศรี ภู่ริยะพันธ์, 2544:14) ได้กล่าวถึงความหมายของสินเชื่อเพื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขายผลิตผลการเกษตร การให้สินเชื่อนั้นอาจเป็นเงินสด หรือให้เป็นสิ่งของ เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ หรือวัสดุอุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ

1.2 ความสำคัญของสินเชื่อ

พสุ สัตถาภรณ์ (2533: 373) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสินเชื่อว่าสำหรับสหกรณ์สินเชื่อนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อสมาชิกสหกรณ์ นับตั้งแต่การกำเนิดสหกรณ์ขึ้นมาในประเทศไทยก็เริ่มจากการมีชาวนาได้รับความเดือนร้อนเป็นหนี้สินและถูกนายทุนเอารัดเอาเปรียบ รัฐบาลสมัยนั้น มีความประสงค์ที่จะปลดเปลื้องหนี้สิน และเพื่อปะกอบอาชีพในการเกษตร แม้ในปัจจุบันจะถูกจัดตั้งขึ้นมากมายหลายประเภท แต่การให้สินเชื่อแก่สมาชิกไม่ว่าในลักษณะการกู้ยืมเงิน การขายสินค้าหรือวัสดุอุปกรณ์ และการให้บริการด้วยเงินเชื่อก็ดำเนินการอยู่ในสหกรณ์เกือบทุกประเภท ผลที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อย่อมตกแก่ทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายสหกรณ์เองและฝ่ายสมาชิก ผลที่เกิดขึ้นต่อสหกรณ์ก็คือทำให้สหกรณ์สามารถขยายธุรกิจที่ดำเนินการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะสามารถบริการแก่สมาชิกได้มากขึ้น และตรงกับความต้องการส่วนผลที่เกิดขึ้นกับสมาชิกมีทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ทำให้สมาชิกสามารถปลดเปลื้องหนี้สินช่วยขจัดปัดเป่าความเดือนร้อนที่เกิดขึ้นชั่วระยะหนึ่ง หรือความเดือดร้อนที่คาดไม่ถึง โดยไม่ต้องไปกู้หรือพึ่งพาอาศัยนายทุนที่คอยแต่จะเอารัดเอาเปรียบ ช่วยให้การดำเนินธุรกิจหรือการทำมาหากินดีขึ้นและประสบผลสำเร็จ ตลอดจนทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ดีขึ้นในที่สุด

1.3 ประเภทสินเชื่อและแหล่งที่มา

เพียรใจ โพธิ์ถาวร (www.dpu.ac.th/business/tutorial/) ได้อธิบายถึงการจำแนกประเภทสินเชื่อจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ก. วัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อ

- สินเชื่อเพื่อการเกษตร
- สินเชื่อเพื่อการบริการ
- สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

ข. ระยะเวลาของการชำระคืน

- เผื่อเรียก (Call) เหมาะสมสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีการใช้เงินทุนหมุนเวียนค่อนข้างสูงและมีสภาพคล่องสูง เช่นธุรกิจน้ำมัน ซึ่งมีข้อดีคือถ้าธุรกิจมีความน่าเชื่อถือดีอัตราดอกเบี้ยจะต่ำมาก
- ระยะสั้น (Short Term) ระยะเวลาในการผ่อนชำระจะน้อยกว่า 1 ปี
- ระยะกลาง(Intermediate Term) ระยะเวลาการผ่อนชำระจะอยู่ในช่วง 1,3 หรือ 5 ปี
- ระยะยาว (Long Term) ระยะเวลาในการผ่อนชำระมากกว่า 5 ปี

ค. การมีหลักประกัน

- สินเชื่อที่มีหลักประกัน เป็นสินเชื่อที่มีการนำทรัพย์สินมาจำนองและ/หรือจำนำเป็นหลักประกันรวมทั้งการนำบุคคลมาค้ำประกัน โดยที่ถ้าไม่สามารถชำระเงินคืนได้แล้ว เจ้าหนี้สามารถเรียกร้องสิทธิจากหลักประกันมาชำระหนี้คืนได้
- สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน มักเป็นสินเชื่อให้กับผู้ที่มีฐานะการเงินดี ผลประกอบการดี และมีประวัติการติดต่อกับเจ้าหนี้มาเป็นเวลานาน

สินเชื่อสามารถจำแนกได้เป็นหลายประเภท หลายลักษณะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ประโยชน์ แต่อาจจะสรุปออกเป็นลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้ คือ

1. ตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ
2. ตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ
3. ตามลักษณะการชำระคืน
4. ตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ
5. ตามระยะเวลาในการให้สินเชื่อ
6. ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

7. ตามหลักประกัน

1.3.1 จำแนกตามลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อ

ก. สินเชื่อภาครัฐบาล คือ การที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลตลอดจนรัฐวิสาหกิจกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้า หรือบริการเป็นเงินเชื่อ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อสาธารณ ประโยชน์ตามข้อตกลง เช่น งบประมาณแผ่นดิน ฯลฯ ซึ่งการเกิดสินเชื่อภาครัฐบาลจะเกิดได้จากหลายสาเหตุดังนี้ คือ

1. งบประมาณขาดดุล
2. เป็นการส่งเสริมการลงทุน
3. เป็นการขาดดุลการชำระเงิน
4. ภาวะสงคราม

สินเชื่อภาครัฐบาลควรคำนึงถึง

1. ข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ
2. แหล่งที่มา

2.1 ภายในประเทศ
- ตั๋วเงินคลัง ระยะเวลา 3 – 6 เดือน
- พันธบัตร ระยะเวลามากกว่า 10 ปี
- ธนาคารแห่งประเทศไทย

2.2 ต่างประเทศ
- ธนาคารโลก
- องค์กรระหว่างประเทศ เช่นองค์กร สหประชาชาติ กองทุนฟื้นฟูระหว่างประเทศ ฯลฯ

ข. สินเชื่อภาคเอกชน คือ การกู้ยืมเงินหรือซื้อขายสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อโดยบุคคลธรรมดา นิติบุคคล ธุรกิจเอกชน เพื่อนำไปใช้จ่ายส่วนตัว หรือเพียงแสวงหากำไร สามารถแบ่งได้เป็น สินเชื่อเพื่อธุรกิจ และสินเชื่อเพื่อการบริโภค

1.3.2 จำแนกตามลักษณะรูปแบบการให้บริการ มี 2 ชนิด คือ

1) สินเชื่อเกี่ยวกับสินค้าและบริการ การซื้อสินค้าหรือบริการโดยมิได้มีการชำระเป็นเงินสดในทันทีที่ได้รับสินค้าหรือบริการ เป็นลักษณะของการนำสินค้าหรือได้รับบริการไปก่อนโดยยังมิได้ชำระเงิน แต่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนแน่นอนตามข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน

2) สินเชื่อเงินสด การกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามความต้องการของ

ผู้กู้ยืม เป็นลักษณะที่ผู้กู้ยืมจะได้รับเงินสดออกไปจากผู้ให้กู้ยืมตามวัตถุประสงค์ที่ตกลงกันไว้ เช่น เพื่อการลงทุน เพื่อการซื้อทรัพย์ถาวร เป็นต้น

1.3.3 จำแนกตามลักษณะของการชำระคืนมี 2 ชนิด คือ

1) Single payment Credit สินเชื่อชำระครั้งเดียว

2) Installment Credit สินเชื่อผ่อนส่ง

1.3.4 จำแนกตามลักษณะของแหล่งที่มาสินเชื่อ

1) เอกชน

2) สถาบันการเงิน

3) หน่วยงานธุรกิจ

4) องค์การที่ไม่หวังผลกำไร เช่น สหกรณ์ สมาคม มูลนิธิ เป็นต้น

1.3.5 จำแนกตามระยะเวลาการให้สินเชื่อ มี 3 ชนิด คือ

1) สินเชื่อระยะยาว (สินเชื่อเพื่อการลงทุน) ระยะเวลามากกว่า 5 ปี

2) สินเชื่อระยะปานกลาง ระยะเวลาตั้งแต่ 1 – 5 ปี

3) สินเชื่อระยะสั้น ระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี

1.3.6 จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ มี 2 ชนิด คือ

1) สินเชื่อเพื่อการบริโภค

สินเชื่อที่ผู้บริโภคใช้ในการซื้อสินค้าและบริการ รวมถึงการกู้ยืมเงินสดเพื่อนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์

เป็นสินเชื่อที่ผู้บริโภคเป็นผู้ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จะนำไปบริโภค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(1) ก่อให้เกิดความสะดวกสบาย

(2) เป็นการปรับปรุงวิถีการดำรงชีวิต

(3) เนื่องจากความจำเป็นบังคับ

2) สินเชื่อเพื่อการผลิต หรือสินเชื่อเพื่อธุรกิจ

สินเชื่อที่ให้เพื่อนำไปใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบและเครื่องมือเครื่องใช้ โดยมีวัตถุประสงค์นำไปผลิตสินค้าหรือบริการ

สินเชื่อที่หน่วยงานธุรกิจเป็นผู้ใช้ เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน เช่น สินเชื่อเพื่อการเคหะ สินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อเพื่อธุรกิจ SME's เป็นต้น

1.3.7 จำแนกตามหลักประกัน มี 2 ชนิด คือ

1) สินเชื่อที่มีหลักประกัน (Secured Credit) อาจจะเป็นการจำนำสังหาริมทรัพย์ หรือการจำนองอสังหาริมทรัพย์ก็ได้

2) สินเชื่อที่ไม่มีหลักประกัน (Unsecured Credit) โดยอาศัยการพิจารณาจากความสามารถและความตั้งใจในการชำระหนี้ โดยมีพื้นฐานจากการติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (อ้างใน ประสพศรี ภู่ริยะพันธ์, 2544:14) ได้กล่าวถึงประเภทสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เงินกู้ระยะสั้น สมาชิกกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

ก. ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์หรือสัตว์ปี หรือสัตว์น้ำเลี้ยงเพื่อขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

ข. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูผลิตผลการเกษตรที่ผู้กู้ผลิตขึ้น

ค. ค่าเช่า ค่าภาษีอากรและค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

ง. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนที่จำเป็น

เงินกู้ระยะสั้นมีกำหนดชำระคืนภายใน 12 เดือน แต่ถ้ามีความจำเป็นพิเศษอาจขยายเวลาได้ไม่เกิน 18 เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่ที่ว่าผลิตผลนั้น ๆ จะเกิดขึ้นเมื่อใด เงินกู้ประเภทนี้สหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกกู้ได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของราคาพืชผลที่คาดว่าสมาชิกจะขายได้

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง เช่น

ก. บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือเพื่อซื้อที่ดินการเกษตร

ข. สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คูน้ำ ประตูน้ำและงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น

ค. ทำสวน

ง. วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่ เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

จ. ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องสูบน้ำและอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

ฉ. ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ

ช. ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการเกษตร

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อ

เทพ รุ่งธนาภิรมย์ (อ้างใน ประสพศรี ภู่ริยะพันธ์, 2544: 16) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณาให้สินเชื่อมี 3 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล คือ คุณสมบัติของผู้กู้และความสามารถในการหารายได้

2. ปัจจัยด้านการเงิน คือ ความสามารถในการหารายได้ เงินทุนและหลักประกัน

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ สภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าของกิจการ

บรรจง อภิรถิกุล (อ้างใน ประสพศรี ภู่ริยะพันธ์, 2544:16) ได้กล่าวถึง สินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นสินเชื่อมีความเสี่ยงสูงและส่วนใหญ่อยู่เหนือการควบคุมของเกษตรกร เช่น ภัยธรรมชาติ โรงพืชระบาด หรือผลิตผลราคาตกต่ำ เป็นต้น การวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยใช้หลัก 3R"s ได้แก่

1. Return คือ ความสามารถในการชำระหนี้สินคืน ซึ่งขึ้นกับผลของการดำเนินงานในปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- ความสามารถในการประกอบอาชีพ
- อายุ สุขภาพและแรงงานในครอบครัว
- ชนิดและขนาดของธุรกิจ
- ท้องที่ที่ประกอบการเกษตรและลู่ทางการตลาด
- การเตรียมงบประมาณรายได้และรายจ่าย

2. Repayment คือ ความสามารถส่งเงินกู้คืน ควรจะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงิน แผนการชำระหนี้เงินกู้ แหล่งที่มาของรายได้ การกำหนดระยะเวลาต้องการชำระหนี้ ซึ่งต้องสอดคล้องกันโดยพิจารณาจาก

- เงินกู้ที่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึง เงินกู้ที่นำไปใช้ในการผลิตเมื่อผลผลิตออกขาย ผู้กู้จะมีรายได้ที่สามารถส่งเงินกู้คืนได้
- เงินกู้ที่ไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึง เงินกู้ที่ไม่ได้นำไปใช้ในกระบวนการผลิต แต่นำไปลงทุนในสินทรัพย์ เช่น ซื้อที่ดิน ปลูกบ้านเรือนหรือใช้จ่ายในครอบครัว ดังนั้นผู้กู้จะต้องส่งเงินกู้คืนจากรายได้สุทธิของครอบครัว
- ลู่ทางการชำระหนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ขนาดของธุรกิจเกษตร รายได้และเงินทุนหมุนเวียน ค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิต ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด เป็นต้น

3. Risk คือ ความเสี่ยงภัย สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเสี่ยงภัย ได้แก่

- ภัยธรรมชาติที่มีผลต่อการผลิต
- ผลผลิตตกต่ำ
- ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- ความวิบัติอันเกิดจากการกระทำของผู้อื่น
- การเจ็บป่วยล้มตาย

- เหตุวิบัติอื่น ๆ

ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของเกษตรกรเอง ได้แก่

ก. ความมั่นคงของรายได้

ข. ความสามารถฟื้นตัวเมื่อประสบภัยพิบัติ

ค. ความเป็นปึกแผ่นแห่งฐานะครอบครัว

ง. การประกันภัย

จ. คุณสมบัติของผู้กู้ เป็นต้น

1.6 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ

นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2549: 13-15) กล่าวถึงความหมายของการวิเคราะห์สินเชื่อ (Credit Analysis) หมายถึง การพิจารณาข้อมูลสินเชื่อเพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ และเพื่อตัดสินใจว่าการให้สินเชื่อมีความเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งเรียกการวิเคราะห์สินเชื่อว่า การประเมินสินเชื่อ (Credit Evaluation)

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สินเชื่อที่สำคัญ คือ การประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (Credit Risk) ซึ่งเกิดขึ้นมาจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถจะจ่ายชำระหนี้คืนได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกันไว้ได้ หรืออาจเกิดจากผู้ขอสินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการให้สินเชื่อ จนไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้

การวิเคราะห์สินเชื่อมีความสำคัญดังนี้

1. การให้สินเชื่อมีผลกระทบอย่างมากต่อกระแสเงินสดและวงจรเงินของกิจการ หากการวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดทำให้การบริหารสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพ

2. การวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดย่อมส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนเงินสดหรือเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินของกิจการได้

3. การให้สินเชื่อยังมีผลกระทบต่อรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการของกิจการ หากการบริหารสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อการเกิดหนี้สูญหรือเกิดปัญหาความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ที่ลดลง ขณะเดียวกันหากกิจการให้สินเชื่อมากเกินความจำเป็นอาจก่อให้เกิดปัญหาการนำสินเชื่อนั้นไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์

กระบวนการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีกระบวนการในการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอน

1. รวบรวมข้อมูลสินเชื่อ ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ คู่แข่งขัน ข้อมูลสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2. เลือกใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ หรือเทคนิคการวิเคราะห์สินเชื่อ มี 4 เครื่องมือ คือ เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าทางสินเชื่อ การวิเคราะห์งบการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายลงทุน

3. สรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อและแปรความ

4. ตัดสินใจอนุมัติหรือปฏิเสธการให้สินเชื่อ

5. จัดทำสัญญาและให้บริการสินเชื่อ

6. ติดตามและประเมินผลการให้สินเชื่อ

การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับการขอสินเชื่อสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณและการวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Credit Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงตัวเลขจำนวนเงินที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน หรือข้อมูลทางการเงินอื่นของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณจึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณของสินเชื่อที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างละเอียด เครื่องมือหรือเทคนิคการวิเคราะห์และดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อเพื่อแปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อ

การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ (Qualitative Credit Analysis) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินของสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพจึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของสินเชื่อที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างคร่าว ๆ หรือเบื้องต้นประกอบกับดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อ

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการวิเคราะห์สินเชื่อประกอบด้วยหลักการ 3'Ps คือ

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้วิเคราะห์สินเชื่อควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้ขอสินเชื่อก่อนว่าจะนำเงินที่ได้รับสินเชื่อนั้นไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อมากน้อยเพียงใดที่จะได้รับชำระหนี้

2. การจ่ายชำระหนี้ (Payment) เมื่อผู้ให้สินเชื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อแล้ว ทำให้ผู้ให้สินเชื่อทราบต่อไปว่าวิธีการจ่ายชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อจะเป็นอย่างไร เช่น วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อสินค้ามาจำหน่าย เงินที่จะนำมาชำระหนี้ก็คือเงินจากการขายสินค้า ความต้องการเงินทุนหมุนเวียนในครั้งต่อ ๆ ไปยังคงเหมือนเดิมจนกว่าจะดงตัวอยู่ที่ระดับหนึ่ง ต่อจากนั้น ผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระหนี้ได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น

3. การป้องกันความเสี่ยง (Protection) โดยการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาสที่จะไม่ได้รับชำระหนี้คืนมากน้อยเพียงใด ในการพิจารณาการป้องกันความเสี่ยง ควรพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของเดิมและใหม่ภายหลังจากให้สินเชื่อแล้วว่ามีอัตราสูงไปหรือไม่

อย่างไรก็ตามผู้ให้สินเชื่อควรหาวิธีการป้องกันความเสี่ยงโดยการจัดหาหลักประกันต่าง ๆ ที่เพียงพอหรือคุ้มกับความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อนั้น

ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อ (Credit worthiness criteria) ของผู้ขอสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดหรือประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ขอสินเชื่อ นิยมเรียกเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อนี้ว่า หลักการ 6 C's ประกอบด้วย

1. คุณสมบัติหรือคุณลักษณะ (Character: C1) คือ คุณลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล บุคลิกลักษณะความประพฤติ พฤติกรรม และอุปนิสัยใจคอของผู้ขอสินเชื่อว่ามีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเต็มใจที่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดมากน้อยเพียงใด (Willingness to Repay) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ 2 อย่าง คือ คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น เพศ อายุ นิติภาวะ และคุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความรู้หรือระดับการศึกษา ความสามารถ ความชำนาญงาน รายได้ และความมั่นคง

2. ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity: C2) คือ ศักยภาพหรือสมรรถภาพในการแสวงหารายได้ (ability to Create Income) เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เมื่อครบกำหนดได้ ควรพิจารณาว่าผู้ขอสินเชื่อสามารถชำระหนี้คืนได้เมื่อใด จำนวนเท่าใด โดยใช้วิธีการใด และได้เงินมาจากแหล่งใด

3. เงินทุน (Capital: C3) คือ ส่วนของสินทรัพย์หลังจากหักหนี้สินออกแล้ว หรือสินทรัพย์สุทธิ คือ ส่วนของเจ้าของนั่นเอง ซึ่งแสดงถึงความมั่นคงทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อเพื่อใช้รองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ในกรณีผู้ขอสินเชื่อเป็นบุคคลธรรมดา ให้พิจารณาจากรายได้ของบุคคลมากกว่าเงินทุนของบุคคล

4. หลักประกัน (Collateral: C4) คือ สิ่งที่ใช้ในการค้ำประกันการให้สินเชื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้รวมถึงการค้ำประกันโดยบุคคลที่น่าเชื่อถือ

5. สภาพแวดล้อม (Condition: C5) คือ สภาวะ สถานการณ์ หรือสภาพการณ์โดยทั่วไป ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น เศรษฐกิจ ภาวะการเงินการคลัง เทคโนโลยี สังคม การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6. ประเทศที่ติดต่อด้วยหรือประเทศคู่ค้า (Country: C6) คือ ผู้ขอสินเชื่อประกอบธุรกิจการค้ากับต่างประเทศการค้าต่างประเทศเหล่านั้นควรได้รับการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เอกสารการค้า ระเบียบข้อบังคับของกรมศุลกากร ภาระภาษีของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป เหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อผู้ขอสินเชื่อได้

1.7 แนวคิดของการเรียกเก็บหนี้

การเรียกเก็บหนี้เป็นงานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อจากการอนุมัติสินเชื่อ เมื่อเราได้วิเคราะห์สินเชื่อและอนุมัติให้ผู้ขอกู้ไปแล้ว ทางสหกรณ์ก็จำเป็นจะต้องยอมรับถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการอนุมัติให้สินเชื่อไป เช่น อาจมีการชำระหนี้ล่าช้าหรือเกิดหนี้สูญขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการบริหารการเก็บหนี้ที่ชาญฉลาดและสม่ำเสมอก็จะช่วยลดต้นทุนการเกิดหนี้สูญลงได้มาก ดังนี้จึงควรจะให้มีการพิจารณานโยบายการเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ (2549: 23-24) ได้ให้หลักการเรียกเก็บหนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ ดังนี้

1. การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป บางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลวิธี (Tactic) เช่น ลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือการทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ่ายเบี่ยงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อย ก็จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาด การที่จะจัดลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมีส่วนช่วยได้มาก

2. หลักการติดตามหนี้ที่มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

1) วิธีการจัดชั้น โดยอาศัยจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ลูกหนี้ที่ดี หรือพอใช้ หรือไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในโอกาสต่อไป

2) วิธีกำหนดเวลา คือ การกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งหนี้บางประเภทระยะเวลาการบอกกล่าวหลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดีเมื่อมีการฟ้องร้องกัน

วันเพ็ญ อนิวรรตนพงศ์ (อ้างใน สถาพร ตวงวิไล, 2544: 21) ได้อธิบายขบวนการในการเรียกเก็บหนี้จากผู้กู้ที่ชำระหนี้ช้ากว่ากำหนด โดยจะเริ่มจากการเตือนความจำซึ่งเป็นวิธีที่นิ่มนวลที่สุด ไปจนถึงการกระทำที่อยู่ในขั้นรุนแรงโดยการใช้กฎหมายเข้าช่วยดังนี้

1. การเตือนความจำ ขั้นตอนแรกของขบวนการเรียกเก็บหนี้คือการเตือนความจำแก่ลูกหนี้ว่าถึงกำหนดชำระแล้วแต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน การเตือนความจำนี้ในครั้งแรกควรทำอย่าง

สุภาพ โดยการส่งสำเนางบบัญชีของลูกหนี้ (Duplicate Statement of Account) ไปให้เพื่อให้ทราบถึงจำนวนหนี้ที่ยังไม่ได้ชำระ นอกจากนี้แล้วอาจส่งจดหมายเพื่อเตือนให้ลูกหนี้ทราบถึงยอดที่ยังค้างชำระอยู่ด้วย

2. การติดตามทวงหนี้ ถ้าการเตือนความจำไม่ได้ผล ขั้นต่อไปคือ การติดตามทวงหนี้โดยการเขียนจดหมายหลาย ๆ ฉบับ ฉบับแรกต้องสุภาพ และฉบับต่อไปจะค่อย ๆ ทวีความเข้มงวดขึ้น นอกจากการทวงหนี้โดยการส่งจดหมายแล้ว วิธีที่ได้ผลคือ การติดตามทวงหนี้ทางโทรศัพท์ เพราะทำให้ทราบเหตุผลที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และได้รู้ถึงคำมั่นสัญญาของลูกหนี้ว่าเมื่อไรจะนำเงินมาชำระให้

ถ้าการทวงหนี้โดยวิธีส่งจดหมายและทางโทรศัพท์ไม่ได้ผล ขั้นต่อไปก็คือ การส่งพนักงานเก็บหนี้ไปพบลูกหนี้โดยตรง

3. การปฏิบัติการขั้นรุนแรง ถ้าการเตือนความจำและการติดตามทวงหนี้ใช้ไม่ได้ผลสถาบันอาจมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการรุนแรงซึ่งเป็นการตัดสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสมาชิก เพราะถ้าสถาบันปล่อยให้ลูกหนี้ค้างชำระนานการเก็บหนี้ก็จะยิ่งยากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการขั้นเด็ดขาด โดยอาจจ้างตัวแทนหรือทนายความให้จัดการกับลูกหนี้ตามกฎหมายต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มยุรี วงษาเลิศ (2547: 16) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในเขตตรวจราชการที่ 7 ทำการศึกษาสหกรณ์การเกษตรที่มีหนี้ค้างชำระมากที่สุดจำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 3 สหกรณ์ รวม 21 สหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีหนี้ค้างชำระส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการตรวจสอบการใช้เงินกู้ มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด

คณะกรรมการเงินกู้ พบว่ายังมีการศึกษาระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้น้อย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจระเบียบ ข้อบังคับไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณะกรรมการสินเชื่อไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ผู้จัดการสหกรณ์และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่ายังขาดความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเทคนิคการปฏิบัติงานต่าง

แนวทางในการพัฒนานั้น สมาชิกต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด คณะกรรมการควรมีการพัฒนาและฝึกอบรมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้จัดการและ

เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบและมีประสิทธิภาพตลอดกระบวนการของธุรกิจสินเชื่อ

เฉลิมพล อานุภาพบรรเจิด (2548 : 17) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร และปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) อำเภอปัว จังหวัดน่าน ผู้ให้ข้อมูลคือ เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) อำเภอปัว จังหวัดน่าน จำนวน 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.0 อายุของเกษตรกรเฉลี่ย 46.60 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 34.0 เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วร้อยละ 91.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.38 คน มีประสบการณ์การใช้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉลี่ย 2.25 ปี จำนวนสถาบันการเงินหรือธนาคารที่เกษตรกรเป็นหนี้เฉลี่ย 1.75 แห่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยถูกดำเนินคดี ร้อยละ 94.5 การประกอบอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเดียว คือ อาชีพทำการเกษตร ระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ย 4.85 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ของการเบิกใช้เงิน มีหนี้นอกระบบสถาบันการเงินเฉลี่ย 13,225.00 บาท มีหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เฉลี่ย 49,341.00 บาท เกษตรกรลูกค้ามีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้เฉลี่ย 1,957.70 บาท/เดือน และมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 4,562.00 บาท/เดือน

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ อายุ จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนอาชีพ และระยะเวลาการเป็นหนี้

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ตามความเห็นของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาภัยแล้ง ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาเรื่องผลผลิตไม่มีคุณภาพ ปัจจัยการผลิตสูง โรคและแมลงระบาด และปัญหาขาดทุน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรพิจารณาการให้กู้จากอายุระหว่าง 41-50 ปี มีหนี้สินน้อย และรายได้ของเกษตรกร พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ในการใช้เงินก่อนที่จะให้สินเชื่อแก่เกษตรกร ควรมีการประสานงานกับ

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น และให้ความรู้ คำแนะนำกับเกษตรกรลูกค้าในด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร การตลาด การออมทรัพย์ การทำธุรกิจเกษตร และการวางแผนการผลิต เพื่อที่จะได้เพิ่มประสิทธิภาพการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร

วัลยา คำมุกชิก (2549 : 22) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของลูกค้าที่รับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. กลุ่มตัวอย่างคือ ลูกค้า ธ.ก.ส. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 170 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 44 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า และมีที่ดินเป็นของตนเอง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวเฉลี่ย 152,734 บาทต่อปี มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 73,323 บาท และสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เงินที่นำมาชำระหนี้จากรายได้จากการประกอบอาชีพ มีการติดต่อกับพนักงานสินเชื่อของธนาคารจำนวน 1-5 ครั้งต่อปี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ 3-5 ปี นอกจากกู้เงินจาก ธ.ก.ส. แล้วยังกู้ยืมจากธนาคารอื่นถึงร้อยละ 24.7 โดยมีความต้องการจะขอกู้จาก ธ.ก.ส.เพิ่มอีก ในการกู้จะคำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการให้บริการสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ในระดับมาก

ด้านความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ลูกค้ามีระดับความต้องการสินเชื่อในระดับน้อย ได้แก่ ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และด้านกิจกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ส่วนความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุนทางด้านค้าขายอยู่ในระดับมาก จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ธ.ก.ส. ในภาพรวมพบว่าระดับการศึกษา และเกณฑ์ในการเลือกสถาบันเงินกู้ มีผลต่อความต้องการสินเชื่อ ปัญหาและอุปสรรค ของลูกค้าที่รับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. พบว่า เมื่อลูกค้ารับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. แล้วใช้ผิดวัตถุประสงค์ บางส่วนไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา และมีภาระหนี้สินมาก ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ ธ.ก.ส. ควรดำเนินการให้สินเชื่อแบบกำกับสินเชื่อเพื่อประสิทธิภาพในการให้สินเชื่อของลูกค้า และควรจะสนับสนุนการลงทุนด้านการผลิตของลูกค้าอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ลูกค้าสามารถชำระเงินคืนแก่ ธ.ก.ส. ได้ตามกำหนดเวลา

เทียนชัย รัตนดิลก (2533 : 19) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาจากตัวอย่างที่ค้างชำระสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์พบว่า เกษตรกรที่ค้างชำระมีปัญหาเนื่องจากภัยธรรมชาติร้อยละ 50.44 รองลงมาคือราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 45.13 และพบว่าปัญหาการชำระคืนสินเชื่อ

ของเกษตรกรยังมีผลต่อกิจการอีกด้วย กล่าวคือ เกษตรกรลดขนาดกิจการลง ร้อยละ 35 และเลิกกิจการการเกษตรหลังจากได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินไป ร้อยละ 8.75

นิตยพร โสภณ (2546 : 18) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อกรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี โดยศึกษาเฉพาะการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในปี 2544 และ ปี 2545 โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 สหกรณ์ จากสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 สหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่ามีบางสหกรณ์มีปริมาณสินเชื่อต่อปริมาณธุรกิจรวมทั้งหมด มีบางสหกรณ์มีอัตราการรับชำระหนี้จากสมาชิกสูงและพบว่าต้นทุนในการให้สินเชื่อที่ต่างกันมีผลต่อกำไร (ขาดทุน)

ปัญหาและสาเหตุสำคัญของสมาชิก คือ การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และบางรายนำเงินกู้บางส่วนไปใช้ในกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ผลผลิตของสมาชิกไม่ได้มาตรฐาน ไม่ตรงตามฤดูกาล ล้นตลาด ขาดความรู้ ความเข้าใจ การวางแผนการผลิต การจัดการ รวมทั้งไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และที่สำคัญสมาชิกสหกรณ์มีหนี้หลายทาง แต่มีรายได้ทางเดียว

แนวทางในการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ ในด้านการให้เงินกู้ ต้องมีการพิจารณาสมาชิก พิจารณาหลักประกัน พร้อมให้การอบรมเกี่ยวกับการเกษตรให้สมาชิก ด้านการตรวจสอบ ต้องมีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกหลักจากรับเงินกู้ และในด้านการติดตาม สหกรณ์ต้องมีมาตรการในการติดตามหนี้ตามลักษณะของลูกหนี้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ มี 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2551 จำนวน 4,255 ราย เป็นหนี้ผิดสัญญา จำนวน 1,190 คณะกรรมการดำเนินการจำนวน 15 คน และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จำนวน 24 คน

ตารางที่ 1.1 การกู้ยืมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

รายการ	จำนวนรายที่เป็นหนี้ (ราย)	จำนวนรายที่ผิดสัญญา (ราย)	ต้นเงินทั้งหมด (บาท)	ต้นเงินที่ผิดสัญญา (บาท)	ดอกเบี้ยค้าง (บาท)	ค่าปรับค้าง (บาท)
เงินกู้ระยะสั้น	2,561	742	60,431,466	17,554,693	2,467,181	388,271
เงินกู้ระยะปานกลาง	1,351	276	69,846,787	8,905,896	1,243,976	134,969
เงินกู้ระยะยาว	81	4	17,964,058	211,503	28,610	1,149
เงินให้กู้ระยะยาว ปปน (ต้นเงิน)	158	102	7,254,364	1,490,188	785,150	43,019
เงินให้กู้ระยะยาว ปปน (ดอกเบี้ย)	104	66	1,626,004	301,562	18,960	4,110
รวมทั้งสิ้น	**4,255**	**1,190**	**162,883,302**	**28,502,742**	**4,628,472**	**593,478**

ที่มา : รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2551

หมายเหตุ : ปปน. หมายถึง ลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่

1.2.1 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อจำนวน 4 คน

1.2.2 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เจ้าหน้าที่สินเชื่อ 4 คน

1.2.3 สมาชิกสหกรณ์ จำนวน 92 คน

คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด ในที่นี้ใช้ 10%

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{1,090}{1+1090\ (0.10)^2}$$

$$n = 91.60$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เท่ากับ 92 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามถาม (Questionnaire) ได้สร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยแล้วสร้างแบบสอบถามขึ้นมา

2.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง พร้อมทั้งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ของข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบ (Pre-test) กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเชียงแสน จำกัด จังหวัดเชียงราย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) $\alpha = 0.8261$ ของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้กำหนดไว้

2.2 ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ คำถามประเภทมาตรประมาณค่าแบบลิเคร์ท (Likert Rating Scales) และคำถามแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็นแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตรพื้นที่ทำกิน รายได้จากการประกอบอาชีพ รายจ่ายในการประกอบอาชีพ รายจ่ายภาคครัวเรือน เงินออม ภาระหนี้สิน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด และข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การปฏิบัติงานในสหกรณ์ อาชีพหลักของคณะกรรมการ และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการให้เงินกู้ นโยบายการให้สินเชื่อ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ และประเภทมาตรประมาณค่าแบบลิเคร์ท (Likert Rating Scales) ซึ่งประกอบด้วยข้อความให้ผู้ตอบเลือกตอบโดยกำหนดคะแนน เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ซึ่งหมายถึงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

มากที่สุด ให้คะแนน 5
มาก ให้คะแนน 4
ปานกลาง ให้คะแนน 3
น้อย ให้คะแนน 2
น้อยที่สุด ให้คะแนน 1

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การปฏิบัติงานในสหกรณ์

ส่วนที่ 2 ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ เช่น ความรู้ในธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการให้เงินกู้ นโยบายการให้สินเชื่อ ขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ ได้แก่ การให้บริการ การตรวจสอบและติดตามหนี้สิน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเป็นคำถามประเภทเลือกตอบและประเภทมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ท (Likert Rating Scales) เช่นเดียวกันกับแบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างสมาชิกจำนวน 92 คนใช้แบบสอบถามโดยส่งให้ประธานกลุ่มแจกให้กับสมาชิกที่มีหนี้ค้างในกลุ่มที่รับผิดชอบ

3.2 อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อใช้แบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำมาตรวจตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยทุกฉบับ และลงรหัสข้อมูลเชิงปริมาณโดยกำหนดค่าเป็นตัวเลข

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับสมาชิก

4.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป, ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ, ส่วนที่ 3 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.1.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 8 ข้อ วัดระดับความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 1-3 ข้อ อยู่ในระดับ น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 4-5 ข้อ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 6-8 ข้อ อยู่ในระดับ มาก

4.1.3 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวัดลำดับความสำคัญ โดยให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งมีวิธีการดังนี้ กำหนดให้ตอบแบบสอบถามโดยเรียงคำตอบตามลำดับความสำคัญ คำตอบที่มีความสำคัญมากที่สุดให้เป็นลำดับที่ 1 สำคัญรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 และต่อ ๆ ไป จากนั้นให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนักในแต่ละคำตอบเปรียบเทียบกับคะแนนถ่วงน้ำหนักทั้งหมด คำตอบที่มีอัตราร้อยละสูงสุดจะมีความสำคัญมากที่สุด

4.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อสหกรณ์

4.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.2.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ วัดระดับความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 1-2 ข้อ อยู่ในระดับ น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 3-4 ข้อ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน 5-6 ข้อ อยู่ในระดับ มาก

4.2.3 ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการวัดลำดับความสำคัญ โดยให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก

4.2.4 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ และ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อวิเคราะห์โดยการใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

โดยมีเกณฑ์ในการประเมินค่าคะแนนที่ได้จากคำตอบตามสัดส่วนการประมาณค่าจากวิธีการในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.3 แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

4.3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3.2 ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ มีข้อถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ วัดระดับความเข้าใจดังนี้

ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	1-2 ข้อ อยู่ในระดับ	น้อย
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	3-4 ข้อ อยู่ในระดับ	ปานกลาง
ตอบข้อถามถูกต้องจำนวน	5-6 ข้อ อยู่ในระดับ	มาก

4.3.3 ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

4.3.4 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ และ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์วิเคราะห์โดยการใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย การวิเคราะห์เช่นเดียวกับ ชุด คำถามที่ใช้สอบถามอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

บทที่ 4
ผลการศึกษา

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับสมาชิก
2. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ
3. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์
4. ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับสมาชิก

1.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	53	57.60
หญิง	39	42.40
รวม	92	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
อายุ		
20 – 30 ปี	1	1.10
31 – 40 ปี	10	10.90
41 – 50 ปี	59	64.10
51 – 60 ปี	22	23.90
มากกว่า 60 ปี	0	0
รวม	92	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	66	71.74
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	16.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	5.43
อนุปริญญา	2	2.17
ปริญญาตรีขึ้นไป	4	4.35
ไม่ได้ศึกษา	0	0
รวม	92	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	5	5.43
สมรสและอยู่ด้วยกัน	76	82.61
สมรสแต่แยกกันอยู่	2	2.17
หย่า/หม้าย	9	9.78
รวม	92	100.00
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-2 คน	15	16.30
3-4 คน	57	61.96
5 คนขึ้นไป	20	21.74
รวม	92	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 57.60 เป็นเพศชาย และ ร้อยละ 42.40 เป็นเพศหญิง อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 41- 50 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.10 ระดับการศึกษาส่วนมากคือระดับประถมศึกษา จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 71.74 สถานภาพการสมรส คือสมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 82.61 ซึ่งมากที่สุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มี 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 61.96 มีจำนวน 57 คน รองลงมา คือ 5 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.74 มีจำนวน 20 คน

ตารางที่ 4.2 จำนวนบุตรและระดับการศึกษาของบุตรสมาชิก

บุตรและระดับการศึกษาของบุตร	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนบุตร		
ไม่มี	8	8.70
1-2 คน	74	80.43
3-4 คน	10	10.87
รวม	92	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	28	19.31
มัธยมศึกษา	37	25.52
อนุปริญญาตรีหรือสูงกว่า	38	26.20
ไม่ได้ศึกษา	42	28.97
รวม	145	100.00

จากตาราง 4.2 พบว่าในครอบครัวของสมาชิกไม่มีบุตร คิดเป็นอัตราร้อยละ 8.70 จำนวน 8 คน ส่วนใหญ่มีบุตรจำนวน 1-2 คน ในอัตราร้อยละ 80.43 จำนวน 74 คน รองลงมามีบุตร จำนวน 3-4 คน ในอัตราร้อยละ 10.87 จำนวน 10 คน ระดับการศึกษาของบุตรส่วนมากอยู่ในระดับ ไม่ได้ศึกษาในอัตราร้อยละ 28.97

ตารางที่ 4.3 พื้นที่ทำกินและกรรมสิทธิ์

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
พื้นที่ทำกิน		
น้อยกว่า 5 ไร่	43	46.74
5 – 10 ไร่	28	30.43
11 – 20 ไร่	17	18.48
มากกว่า 20 ไร่	4	4.35
รวม	**92**	**100.00**
กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกิน		
เป็นของตนเองทั้งหมด	22	23.91
เช่าทั้งหมด	36	39.13
ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน	28	30.43
อื่นๆ	6	6.52
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 พบว่าจำนวนพื้นที่ทำกินของสมาชิกว่าโดยส่วนใหญ่มีจำนวนน้อยกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.74 มีจำนวน 43 คน และกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกินเช่าทั้งหมดโดยส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 39.13 มีจำนวน 36 คน

ตารางที่ 4.4 รายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	31	33.69
10,000 - 50,000บาท	47	51.09
50,001 – 100,000บาท	9	9.78
มากกว่า 100,000 บาท	5	5.43
รวม	**92**	**100.00**
รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	33	35.87
10,000 - 50,000 บาท	49	53.26
50,001 - 100,000 บาท	7	7.61
มากกว่า 100,000 บาท	3	3.26
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 พบว่ารายได้ของสมาชิกจากภาคการเกษตรโดยส่วนใหญ่จำนวน 47 คน อยู่ที่ 10,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.09 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.69 และ 50,001-100,000 คิดเป็นร้อยละ 9.78 และ 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.43 ตามลำดับ รายได้จากนอกภาคการเกษตรส่วนใหญ่จำนวน 49 คน อยู่ที่ 10,000- 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.26 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 35.87 และ 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 7.61 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 3.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 รายจ่ายของสมาชิกจากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	48	52.17
10,000 - 50,000 บาท	40	43.48
50,001 - 100,000 บาท	2	2.17
มากกว่า 100,000 บาท	2	2.17
รวม	**92**	**100.00**
รายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี		
น้อยกว่า 10,000 บาท	41	44.57
10,000 - 50,000 บาท	46	50.00
50,001 - 100,000 บาท	2	2.17
มากกว่า 100,000 บาท	3	3.26
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.5 พบว่ารายจ่ายของสมาชิกภาคการเกษตรโดยส่วนใหญ่จำนวน 48 คน มีรายจ่ายน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือ 10,000 – 50,000 บาท ร้อยละ 43.48 และ 50,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 2.17 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 2.17 ตามลำดับ สำหรับรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 44.57 และ มากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 3.26 และ 50,001- 100,000 บาท ร้อยละ 2.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 การออมเงินและภาระหนี้สินของสมาชิก

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การฝากหรือการออมเงิน		
ไม่มี	46	50.00
มีการฝากเงิน	46	50.00
ฝากสหกรณ์	18	19.57
ฝากธนาคาร	16	17.39
เก็บไว้ในครัวเรือน	7	7.61
อื่น ๆ	5	5.43
รวม	**92**	**100.00**
ภาระหนี้สินของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมา		
สหกรณ์	60	65.22
ธนาคารพาณิชย์	8	8.70
กองทุนหมู่บ้าน	16	17.39
บุคคลอื่น	4	4.35
ไม่มี	1	1.09
อื่น ๆ	3	3.26
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่มีการฝากและการออมเงินคิดเป็นร้อยละ 50 แหล่งเงินออมที่สมาชิกใช้บริการคือตามลำดับมากไปน้อยคือ สหกรณ์ ร้อยละ 19.57 ธนาคาร ร้อยละ 17.39 เก็บไว้ในครัวเรือน 7.61 และ ที่อื่น ๆ คือ กองทุนหมู่บ้าน สัจจะออมทรัพย์ร้อยละ 5.43 ตามลำดับ

ภาระหนี้สินของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมามากที่สุดคือ หนี้สินต่อสหกรณ์ ร้อยละ 65.22 รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 17.39 ธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 8.70 บุคคลอื่น ร้อยละ 4.35 และที่อื่น ๆ เช่น การซื้อสินค้าเงินผ่อนจากร้านค้า กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ร้อยละ 3.26 และสมาชิกที่ไม่มีภาระหนี้สินในรอบปีที่ผ่านมามีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09

ตารางที่ 4.7 การเป็นสมาชิกของสหกรณ์

จำนวนปีในการเป็นสมาชิกของสหกรณ์	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	3	3.26
5 – 10 ปี	39	42.39
มากกว่า 10 ปี	50	54.35
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.7 พบว่าโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกสหกรณ์ มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.35 รองลงมาคือ 5 – 10 ปี ร้อยละ 42.39 และ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 3.26 ตามลำดับ

1.2 ความคิดเห็นในการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.8 ความพึงพอใจต่อวงเงินกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ย

ลักษณะความพึงพอใจ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความเพียงพอของวงเงินกู้ยืม		
พอ	59	64.13
ไม่เพียงพอ	33	35.87
รวม	**92**	**100.00**
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		
เหมาะสม	70	76.09
ไม่เหมาะสม	22	23.91
ไม่ให้ความเห็น	0	0
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.8 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่าวงเงินกู้ยืมที่ได้รับจากสหกรณ์ เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 64.13 และเห็นว่าไม่เพียงพอร้อยละ 35.87 เนื่องจาก ต้นทุนของสินค้า ค่าใช้จ่าย ค่าแรง ในการทำการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น มีพื้นที่ในการทำการเกษตรมาก วงเงินกู้น้อยและระยะเวลา

ในการส่งสั้น ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยปรากฏว่าสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 76.09 และมีความเห็นว่าไม่เหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 23.91 เนื่องจากดอกเบี้ยแพง

ตารางที่ 4.9 ระดับของความสะดวก และสาเหตุของความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความสะดวกในการติดต่อในการทำธุรกิจสินเชื่อ		
มาก	33	35.87
ปานกลาง	58	63.04
น้อย	1	1.09
ไม่ได้รับความสะดวก	0	0
รวม	**92**	**100.00**
สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อ		
เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ	17	18.48
เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลเอาใจใส่	10	10.87
ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อน	30	32.61
ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้	7	7.61
บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มาก	14	15.22
อื่น ๆ	14	15.22
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.9 พบว่าในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าได้รับความสะดวกในระดับ ปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.04 รองลงมาคือระดับมาก ร้อยละ 35.87 และได้รับความสะดวกน้อย ร้อยละ 1.09 ไม่มีผู้ไม่ได้รับความสะดวก สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ32.61 คือ ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อนรองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 18.48 ลำดับต่อไปคือ บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มากและอื่น ๆ ร้อยละ 15.22 คือ ไม่สามารถเดินทางไปเองได้ และลำดับสุดท้ายคือ ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้ร้อยละ 7.61

ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่

ความพึงพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	33	35.87
ปานกลาง	55	59.78
น้อย	4	4.35
ไม่พอใจ	0	0
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.10 พบว่าระดับความพึงพอใจที่สมาชิกมีต่อการต้อนรับและการบริการจากเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 59.78 รองลงมา คือ ระดับมาก ร้อยละ 35.87 และ น้อย ร้อยละ 4.35 สำหรับระดับ ไม่พอใจ ไม่มี

ตารางที่ 4.11 ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่สมาชิกต้องการ

ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ต้องการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง	27	29.35
การพูดจาอัธยาศัยดี	31	33.70
มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน	19	20.65
มีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ	13	14.13
อื่น ๆ	2	2.17
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.11 พบว่าลักษณะของเจ้าหน้าสินเชื่อที่สมาชิกต้องการมากที่สุด คือ การพูดจากอัธยาศัยดี ร้อยละ 33.70 รองลงมาคือ ให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง ร้อยละ 29.35มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 20.65 และมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ ร้อยละ 14.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ลำดับความสำคัญของความต้องการของสมาชิกที่ให้สหกรณ์ช่วยเหลือ

ความต้องการของสมาชิกที่ให้สหกรณ์ช่วยเหลือ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ
- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	14	15.22	3
- จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับ	9	9.78	4
- การเกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริม			
อาชีพ			
- จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	37	40.22	1
- ขยายระยะเวลาการชำระหนี้	25	27.17	2
- จัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต	7	7.61	5
- อื่น ๆ	0	0	6
รวม	**92**	**100.00**	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สิ่งที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือที่สำคัญลำดับแรก คือ จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 40.22 รองลงมาคือ ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ร้อยละ 27.17 จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 15.22 จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 9.78 จัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต ร้อยละ 7.61 ตามลำดับ

ความต้องการของสมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้มีคำถามปลายเปิดไว้เพื่อให้สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสได้เขียนข้อเสนอแนะ แสดงเจตจำนงความต้องการ เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ มีผู้ตอบจำนวน

ต้องการให้ขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาไม่เพียงพอต่อการลงทุน มีการเฉลี่ยคืนในส่วนของดอกเบี้ยจ่ายมากขึ้น มีรูปแบบของธุรกิจสินเชื่อที่มากขึ้น มีการประชุมให้คำแนะนำ อธิบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ให้สมาชิกได้เข้าใจ ช่วงระยะเวลาระหว่างการทำสัญญาเงินกู้จนถึงการได้รับเงินกู้ใช้เวลานานเกินไปบางครั้ง ไม่ทันต่อการใช้จ่าย ต้องการให้ สหกรณ์ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผ่านทางหัวหน้ากลุ่ม เพราะจะทำให้ทราบข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์มีน้อย ต้องการให้เพิ่มเจ้าหน้าที่ เพราะบ้างครั้งสมาชิกไปติดต่อพร้อมกันมาก ๆ ต้องใช้เวลานาน ขยายเวลาในการชำระหนี้และผ่อนผันการชำระหนี้ ในกรณีที่ประสบภัยธรรมชาติ เรื่องการชำระหนี้และ

การติดตามการชำระหนี้ของสหกรณ์ให้เป็นระบบเหมือน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่บางอย่างที่เข้มงวดเกินไปก็ไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

1.3 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

ตารางที่ 4.13 จำนวนครั้ง จำนวนเงินและเหตุผลในการกู้เงินจากสหกรณ์

ลักษณะ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
จำนวนครั้งของการกู้เงินจากสหกรณ์		
1 – 3 ครั้ง	44	47.83
4 – 6 ครั้ง	27	29.35
7 – 9 ครั้ง	10	10.87
มากกว่า 9 ครั้ง	11	11.96
รวม	92	100.00
จำนวนเงินที่กู้		
เพิ่มขึ้นทุกปี	68	73.91
เท่าเดิมหรือลดลง	24	26.09
รวม	92	100.00
เหตุผลที่กู้เงินเพิ่มขึ้น		
ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น	12	17.65
ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น	11	16.18
ชำระหนี้สินเดิม	26	38.24
ขาดทุนจากการลงทุนในครั้งก่อน	14	20.59
อื่น ๆ	5	7.35
รวม	68	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่กู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.83 รองลงมาคือจำนวน 4 – 6 ครั้ง ร้อยละ 29.35 จำนวนที่มากกว่า 9 ครั้ง ร้อยละ 11.96 และ จำนวน 7 – 9 ครั้ง ร้อยละ 10.87 ตามลำดับ ลักษณะการกู้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่จะกู้เพิ่มทุกปีคิดเป็นร้อยละ 73.91 กู้เท่าเดิมหรือลดลง ร้อยละ 26.09 เหตุผลที่สมาชิกกู้เงินเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่คือ ชำระหนี้สินเดิม ร้อยละ 38.24 ขาดทุนจากการลงทุนในครั้งก่อน ร้อยละ 20.59 ชำระ

หนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น ร้อยละ17.65 ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.18 ลำดับต่อไปคือ เพื่อการอื่น ๆ ร้อยละ 11.77 คือ ทำการเกษตรได้ผลผลิตไม่ดี ค่าใช้จ่ายในการทุนสูงขึ้น เพื่อซื้อวัสดุอื่น ๆ เพิ่มเติม

ตารางที่ 4.14 เหตุผลในการเลือกกู้เงินจากสหกรณ์ และประเภทของการกู้เงินของสมาชิก

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เหตุผลในการเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์		
เป็นสมาชิกของสหกรณ์	36	39.13
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น	9	9.78
วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น	12	13.04
ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	16	17.39
ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน	10	10.87
หลักประกันเงินกู้ต่ำ	9	9.78
รวม	92	100.00
ประเภทของการกู้เงิน		
ระยะสั้น	48	52.17
ระยะปานกลาง	37	40.22
ทั้ง 2 ประเภท	7	7.61
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่าเหตุผลที่สมาชิกเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์โดยส่วนใหญ่มาจาก การเป็นสมาชิกของสหกรณ์ ร้อยละ 39.13 รองลงมาคือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ ร้อยละ 17.39 วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น ร้อยละ 13.04 ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน ร้อยละ 10.87 อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่นและหลักประกันเงินกู้ต่ำ ร้อยละ 9.78

ประเภทของการกู้เงินที่สมาชิกกู้และเคยกู้ส่วนใหญ่คือ ระยะสั้น ร้อยละ 52.17 รองลงมาคือ ระยะปานกลาง ร้อยละ 40.22 และเคยกู้ทั้ง 2 ประเภท ร้อยละ 7.61

ตารางที่ 4.15 การค้ำประกันเงินกู้ การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และการตรวจสอบของสหกรณ์

สภาพการกู้ยืม	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การค้ำประกันเงินกู้ของสมาชิก		
หลักทรัพย์	47	51.09
บุคคล	45	48.91
รวม	92	100.00
การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์		
ทั้งจำนวน	58	63.04
เป็นบางส่วน	27	29.35
ไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์	7	7.61
รวม	92	100.00
การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสหกรณ์		
ไม่เคย	30	32.61
เคย	62	67.39
รวม	92	100.00
บุคคลที่ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้		
คณะกรรมการ	14	22.58
ประธานกลุ่มสมาชิก	24	38.71
เจ้าหน้าที่สหกรณ์	24	38.71
ผู้จัดการ	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	62	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการค้ำประกันหนี้เงินกู้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ร้อยละ 51.09 รองลงมาคือ บุคคลค้ำประกัน ร้อยละ 48.91 การนำเงินกู้ไปใช้ สมาชิกส่วนใหญ่นำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ทั้งจำนวน ร้อยละ 63.04 นำไปใช้เป็นบางส่วน ร้อยละ 29.35 เนื่องจาก สหกรณ์หักเป็นค่าหุ้นไว้ นำไปใช้เป็นค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่าย

ในครัวเรือนในช่วงที่ไม่มีรายได้ มีเหตุจำเป็นฉุกเฉินต้องใช้ก่อน และไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 7.61 เนื่องจาก มีเหตุฉุกเฉินและเร่งด่วนที่ต้องการใช้เงิน

การออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ร้อยละ 67.39 สมาชิกตอบว่าเคยไปตรวจสอบ และ ร้อยละ 32.61 ไม่เคยออกไปตรวจสอบ การออกไปตรวจสอบโดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์และประธานกลุ่มสมาชิก ร้อยละ 38.71 รองลงมาคือ คณะกรรมการ ร้อยละ 22.58

ตารางที่ 4.16 ความเห็นของการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

การได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ดีมาก	40	43.48
ปานกลาง	45	48.91
น้อย	5	5.43
ไม่ได้รับคำแนะนำ	2	2.17
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.16 พบว่าสมาชิกมีความเห็นในการได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้จากเจ้าหน้าที่โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 48.91 รองลงมาคือ ดีมาก ร้อยละ 43.48 ระดับน้อย ร้อยละ 5.43 และไม่ได้รับคำแนะนำ ร้อยละ 2.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ลักษณะการชำระหนี้

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
แนวทางในการชำระหนี้		
สะสมให้ครบตามจำนวนแล้วชำระในคราวเดียว	30	32.60
ทยอยชำระเท่าที่มีก่อน	54	58.70
อื่น ๆ	8	8.70
รวม	92	100.00
หลักในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด		
ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น	56	60.87
ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	21	22.83
มีเงินแต่ยังไม่ชำระ	8	8.70
อื่น ๆ	7	7.60
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่าแนวทางในการชำระหนี้ของสมาชิกโดยส่วนใหญ่คือ การทยอยชำระเท่าที่มีก่อน ร้อยละ 58.70 รองลงมาคือ การสะสมให้ครบตามจำนวนแล้วชำระในคราวเดียว คิดเป็นร้อย 32.60 และสุดท้ายคือมีแนวทางอื่น ๆ ร้อยละ 8.70 เช่น ชำระดอกเบี้ยทุก ๆ ปี เพราะเงินต้นยังไม่พร้อม เมื่อขายผลผลิตได้

หลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิกส่วนใหญ่จะ ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 60.87 เหตุผลเพราะ ไม่อยากให้เสียประวัติและจะได้กู้งวดต่อไปได้เร็วและมาก ดอกเบี้ยไม่แพง จะได้ทำสัญญากู้ต่อ กู้เงินจากสหกรณ์ก่อน กู้จากสหกรณ์เพียงที่เดียว ไม่ต้องการผิดสัญญา รองลงมาคือ ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ร้อยละ 22.83 เพราะ มีหนี้มากกว่าและกู้ต่อได้เร็ว ดอกเบี้ยและค่าปรับสูงกว่า, กำหนดเวลาเร็วกว่าสหกรณ์ และสมาชิกที่มีเงินแต่ยังไม่ชำระคิดเป็นร้อยละ 8.70 เหตุผลเพราะ ต้องจ่ายค่าเล่าเรียนให้บุตรก่อน นอกจากนั้นมีหลักในการชำระหนี้แบบอื่น ๆ ร้อยละ 7.60 คือ ชำระพร้อมกันทุกแห่ง ครบกำหนดถึงชำระคืนขอผ่อนผัน ชำระก่อนกำหนดเพราะดอกเบี้ยจะลดลง

ตารางที่ 4.18 การได้รับหนังสือแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้

การได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ได้รับ	92	100
ไม่ได้รับ	0	0
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.18 พบว่าการสมาชิก ได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 4.19 ความสามารถในการชำระหนี้และสาเหตุที่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ความสามารถในการชำระหนี้เงินเงินกู้เมื่อถึงกำหนด		
ชำระคืนได้ทั้งหมด	32	34.78
ชำระคืนได้บางส่วน	49	53.26
ไม่สามารถชำระคืนได้	11	11.96
รวม	92	100.00
สาเหตุที่ทำให้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด		
นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์	26	28.26
ทำการเกษตรได้ผลดี	15	16.30
ผลผลิตขายได้ราคาดีเพียงพอกับการชำระหนี้	25	27.17
นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง	5	5.43
มีรายได้จากแหล่งอื่นนอกภาคการเกษตร	10	10.87
กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอกมาชำระหนี้	11	11.96
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ สามารถชำระคืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน ร้อยละ53.26 รองลงมาคือ ได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 34.78 และไม่สามารถชำระคืนได้ร้อยละ 11.96 สาเหตุที่ทำให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดให้แก่สหกรณ์ ส่วนใหญ่นำเงินกู้ไปใช้ตาม

วัตถุประสงค์ ร้อยละ 28.26 รองลงมาคือ ผลผลิตขายได้ราคาดีเพียงพอกับการชำระหนี้ ร้อยละ 27.17 ทำการเกษตรได้ผลดี ร้อยละ 16.30 กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอกมาชำระหนี้ ร้อยละ 11.96 มีรายได้จากแหล่งอื่นนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 10.87 และ นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง ร้อยละ 5.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้และเหตุผลที่ตัดสินใจชำระหนี้

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์		
รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร	35	38.04
รายได้จากบุตร	7	7.61
รายได้อื่นๆนอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร	33	35.87
การกู้ยืมจากแหล่งอื่น	13	14.13
อื่น ๆ	4	4.35
รวม	92	100.00
เหตุผลที่ชำระหนี้เงินกู้ให้กับสหกรณ์		
ตัดสินใจด้วยตนเอง	54	58.70
คู่สมรสแนะนำ	9	9.78
สมาชิกในกลุ่มแนะนำ	2	2.17
การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์	20	21.74
อื่น ๆ	7	7.61
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 4.20 พบว่าแหล่งที่มาของเงินที่สมาชิกนำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ส่วนใหญ่นำมาจาก รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 38.04 รองลงมา คือ รายได้อื่น ๆ นอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ร้อยละ 35.87 การกู้ยืมจากแหล่งอื่น ร้อยละ 14.13 เช่น ญาติพี่น้อง กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายได้จากบุตร ร้อยละ 7.61 และลำดับสุดท้ายคือจากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 4.35 เช่น เงินจากการรับจ้างทั่วไป

สาเหตุที่สมาชิกตัดสินใจนำเงินไปชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ส่วนใหญ่ ตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 58.70 รองลงมาคือ การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์ ร้อยละ 21.74 คู่สมรส

แนะนำ ร้อยละ 9.78 และเหตุผลอื่น ร้อยละ 7.61 คือ ขายผลผลิตได้แล้วทำตามสัญญาถึงกำหนดที่จะส่ง ต้องรีบส่งหวังจะได้กู้ต่อไปง่ายและมากขึ้น

ตารางที่ 4.21 สาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ได้

สาเหตุ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
นำเงินกู้ไปใช้เงินผิดวัตถุประสงค์	5	5.43
ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย	17	18.48
ราคาผลผลิตตกต่ำ	15	16.30
นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ	19	20.65
มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน	20	21.74
ประสบภัยธรรมชาติ	8	8.70
นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน	4	4.35
ไม่ประสงค์จะชำระหนี้	3	3.26
อื่น ๆ	1	1.09
รวม	**92**	**100.00**

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สาเหตุที่สมาชิกสามารถชำระหนี้เงินได้ได้เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ได้เลย สาเหตุส่วนใหญ่มาจาก มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน ร้อยละ 21.74 นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ ร้อยละ 20.65 ปริมาณผลผลิตที่ได้น้อย ร้อยละ 18.48 รองลงมาคือ ราคาผลผลิตต่ำ ร้อยละ 16.30 ประสบภัยธรรมชาติ ร้อยละ 8.70 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ร้อยละ 5.43 นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน ร้อยละ 4.35 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีกร้อยละ 1.09

ตารางที่ 4.22 การได้รับการติดตาม เร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การติดตามและเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์		
ได้รับการติดตาม	65	70.65
ไม่เคยได้รับการติดตาม	27	29.35
รวม	92	100.00
ลักษณะการติดตามและเร่งรัดหนี้สิน		
หนังสือ	41	63.08
เจ้าหน้าที่	22	33.85
อื่น ๆ	2	3.07
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่าสมาชิกได้รับการติดตามและเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 70.65 และไม่เคยได้รับการติดตาม ร้อยละ 29.35 ลักษณะของการติดตามคือ เป็นหนังสือจากสหกรณ์ ร้อยละ 63.08 การติดตามโดยเจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามเอง ร้อยละ 33.85 และวิธีการอื่น ๆ อีกร้อยละ 3.07 จากประธานกลุ่มและคณะกรรมการ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้มีคำถามปลายเปิดไว้เพื่อให้สมาชิกจำนวน 92 คน ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสได้เขียนข้อเสนอแนะ อื่น ๆ มีผู้ตอบจำนวน 17 คนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ให้สหกรณ์จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและราคาถูกมาจำหน่าย จำนวน 9 ราย
2. จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรเพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมเกี่ยวกับการทำการเกษตรจำนวน 5 ราย
3. การรับซื้อผลผลิตของสมาชิกต้องการให้สหกรณ์รับซื้อในราคาที่สูงกว่าพ่อค้าคนกลางจำนวน 3 ราย

2. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

2.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.23 เพศและอายุของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ			
	ชาย	3	75.00
	หญิง	1	25.00
	รวม	4	100.00
อายุ			
	20 – 30 ปี	0	0
	31 – 40 ปี	0	0
	41 – 50 ปี	4	100
	51 – 60 ปี	0	0
	มากกว่า 60 ปี	0	0
	รวม	4	100.00
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	0	0
	มัธยมศึกษาตอนต้น	3	75.00
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	0	0
	อนุปริญญา	0	0
	ปริญญาตรีขึ้นไป	1	25.00
	ไม่ได้ศึกษา	0	0
	รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่าอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ ร้อยละ 75 เป็นเพศชาย และร้อยละ 25 เป็นเพศหญิง มีอายุที่ 41 – 50 คิดเป็นร้อยละ 100 ระดับการศึกษาโดยส่วนใหญ่ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 75 และ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25

ตารางที่ 4.24 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและอาชีพหลักทางการเกษตรของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

รายการ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง		
น้อยกว่า 3 ปี	0	0
3 – 5 ปี	0	0
มากกว่า 5 ปี	4	100.00
รวม	4	100.00
อาชีพหลักทางการเกษตร(เฉพาะอนุกรรมการ)		
ทำนา	4	100.00
ทำไร่	0	0
ทำสวน	0	0
เลี้ยงสัตว์	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	4	100.00
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ		
เคย	4	100.00
ไม่เคย	0	0
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.24 พบว่าอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งโดยอยู่ที่ มากกว่า 5 ปี ร้อยละ 100 อาชีพหลักทางการเกษตรคือ ทำนา ร้อยละ 100

อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ ทั้งหมดเคยได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.25 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	3	75.00
ปานกลาง	1	25.00
น้อย	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.25 อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 75 มีความรู้ปานกลางคิดเป็นร้อยละ 25

2.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

ตารางที่ 4.26 ลำดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ

ความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิกผู้กู้	1	25.00
ฐานะทางการเงินของสมาชิก	0	0
ความสามารถในการชำระหนี้	0	0
หลักประกันเงินกู้	1	25.00
วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้	2	50.00
นโยบายของสหกรณ์	0	0
สถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.26 พบว่าระดับความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิกของสหกรณ์ ที่สำคัญระดับแรกคือ วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้ ร้อยละ 50 ลำดับรองลงมาคือ ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิก และหลักประกันเงินกู้ ร้อยละ 25

นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่ออื่น ๆ มีดังนี้ สหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อทุกเดือน มีการมอบหมายให้ อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ เจ้าหน้าที่สินเชื่อและประธานกลุ่มสมาชิก เป็นผู้ตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มและเร่งรัดหนี้สิน 2 ครั้งต่อปี มีนโยบายในการจัดชั้นลูกหนี้ กำหนดให้มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกก่อนถึงกำหนดชำระ กรณีสมาชิกผิดนัดชำระสหกรณ์ต้องมีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกอย่างน้อย 2 ครั้งและให้สมาชิกมาทำประนอมหนี้ ก่อนที่จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป สหกรณ์มีการมอบหมายหน้าที่ ให้ อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ ประธานกลุ่มสมาชิก และเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการดูแล ติดตาม การชำระหนี้ของสมาชิก หรือเร่งรัดหนี้ค้างนาน หรือหนี้ค้างจำนวนมาก โดยจัดทำเป็นหนังสือ และติดตามรายบุคคล สหกรณ์ยังไม่มีการจัดอบรมให้แก่สมาชิกผู้กู้เงินเกี่ยวกับลู่ทางในการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิตเพื่อ เป็นต้น เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.27 ความเห็นต่อการบริหารธุรกิจสินเชื่อของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ

การบริหารธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ		
เหมาะสม	4	100.00
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	4	100.00
ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม		
เพียงพอ	4	100.00
ไม่เพียงพอ	0	0
รวม	4	100.00
อัตราดอกเบี้ย		
เหมาะสม	4	100.00
ไม่เหมาะสม	0	0
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.27 พบว่าความคิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ เห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ เหมาะสมแล้ว ร้อยละ 100 ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม โดยเห็นว่าเพียงพอแล้ว ร้อยละ100 และอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ในปัจจุบัน ทั้งหมดให้ความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมแล้ว

ตารางที่ 4.28 ความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก

การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ทั้งจำนวน	0	0
บางส่วน	4	100.00
ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.28 พบว่าอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ ทั้งหมดเห็นว่าสมาชิกมีการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วน

ตารางที่ 4.29 ระดับความพึงพอใจในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ความพอใจในผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	2	50.00
ปานกลาง	2	50.00
น้อย	0	0
ไม่พอใจ	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.29 พบว่าระดับความพึงพอใจของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อต่อผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ อยู่ในระดับมากและปานกลาง เท่ากัน ร้อยละ 50

ตารางที่ 4.30 ความคิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

การปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ	1	25.00
ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ	0	0
ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	1	25.00
จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม	0	0
เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้นอกสถานที่	0	0
ขยายวงเงินกู้	1	25.00
เพิ่มอัตราดอกเบี้ย	0	0
ลดอัตราดอกเบี้ย	1	25.00
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.30 พบว่าอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อส่วนใหญ่ ร้อยละ 25 เห็นว่า สหกรณ์ควรปรับปรุงในการจัดหาเงินทุน ให้เงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ ควรให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวข้อง ขยายวงเงินกู้ และลดอัตราดอกเบี้ย

3. ผลการศึกษาจากแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

3.1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.31 เพศและอายุของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	75.00
หญิง	1	25.00
รวม	4	100.00
อายุ		
20 – 30 ปี	0	0
31 – 40 ปี	2	50.00
41 – 50 ปี	2	50.00
51 – 60 ปี	0	0
มากกว่า 60 ปี	0	0
รวม	4	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	0	0
อนุปริญญา	0	0
ปริญญาตรีขึ้นไป	4	100.00
ไม่ได้ศึกษา	0	0
รวม	4	100.00

จากตารางที่ 4.31 พบว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เป็นผู้ชาย อายุส่วนใหญ่ร้อยละ 50 อยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี และ 41 – 50 ปี ระดับการศึกษาทั้งหมดปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.32 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ		
เคย	4	100.00
ไม่เคย	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.32 พบว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อทั้งหมด เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

3.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.33 ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

ระดับความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	4	100.00
ปานกลาง	0	0
น้อย	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.33 พบว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในระดับมาก

3.3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

จากการตอบแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ทำให้ทราบว่า ฝ่ายสินเชื่อได้นำผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเป็นประจำทุกเดือน มีการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อนำเสนอคณะกรรมการก่อนการพิจารณาอนุมัติ มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกโดยวิธีการนัดประชุมกลุ่มสมาชิก และติดตามสมาชิกที่บ้านเป็นรายบุคคล สหกรณ์เก็บหลักทรัพย์ค้ำประกันของสมาชิกไว้ที่ตู้เก็บเฉพาะและมีกุญแจปิดล๊อค มีการจัดทำทะเบียนคุมยอดลูกหนี้ด้วยการจัดทำเป็นสมุดลูกหนี้รายตัว และบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบหลักทรัพย์จำนนองค้ำประกันด้วยวิธีการออกไปตรวจสอบสถานที่จริง ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มเพื่อติดตามหนี้สินมากกว่า 2 ครั้ง สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้ ในกรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์จะมีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิก 1 ครั้ง กรณีสมาชิกผิด

นัดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์จะมีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิก 2 ครั้งขึ้นไป ฝ่ายสินเชื่อมีการติดตามเร่งรัดลูกหนี้ที่ค้างเป็นระยะเวลานาน หรือหนี้ค้างจำนวนมากด้วยวิธีการติดตามที่บ้านเป็นรายบุคคล โดยมีคณะกรรมการ ประธานกลุ่มสมาชิก และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ร่วมกันติดตาม

3.4 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ตารางที่ 4.34 ความเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

การดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ		
เหมาะสม	4	100.00
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	**4**	**100.00**
ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืม		
เพียงพอ	4	100.00
ไม่เพียงพอ	0	0
รวม	**4**	**100.00**
อัตราดอกเบี้ย		
เหมาะสม	4	100.00
ไม่เหมาะสม	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.34 พบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเห็นว่าขั้นตอนการดำเนินงานและการให้บริการ เหมาะสมแล้ว เงินทุนที่ให้สมาชิกกู้ยืมมีเพียงพอ และเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์ได้กำหนดไว้ในปัจจุบันมีเหมาะสมแล้ว

ตารางที่ 4.35 ความเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้ของสมาชิก

การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
ทั้งจำนวน	2	50
บางส่วน	2	50
ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.35 พบว่าเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าสมาชิกมีการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์เพียงบางส่วนและนำไปใช้ทั้งจำนวนเท่ากัน

ตารางที่ 4.36 ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ความพอใจในผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
มาก	0	0
ปานกลาง	4	100.00
น้อย	0	0
ไม่พอใจ	0	0
รวม	**4**	**100.00**

จากตารางที่ 4.36 พบว่าระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่สินเชื่อต่อผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ คือ ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม

4. ผลการศึกษา

ตารางที่ 4.37 ระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1. ปัญหาการปล่อยสินเชื่อไม่ตรงตามเป้าหมาย	3.25	ปานกลาง
2. ปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง	3.00	ปานกลาง
3. ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง	2.00	น้อย
4. ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ยุ่งยาก	3.25	ปานกลาง
5. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อน้อย	3.25	ปานกลาง
6. ปัญหาความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ	3.25	ปานกลาง
7. ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการกู้เงินของสมาชิก	3.25	ปานกลาง
8. ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ หรือชำระแต่ล่าช้า	3.50	มาก
9. ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าทีสินเชื่อมีไม่เพียงพอ	1.50	น้อย
10. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจสินเชื่อ	4.00	มาก
11. ปัญหาเจ้าหน้าทีขาดความกระตือรือร้นใจการปฏิบัติงาน	4.00	มาก
12. ปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย	4.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.37 พบว่าความคิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าทีสินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากที่สุด เป็นอันดับแรก รองลงมาคือปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจสินเชื่อ ปัญหาเจ้าหน้าทีขาดความกระตือรือร้นใจการปฏิบัติงาน และปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ หรือชำระแต่ล่าช้า สำหรับปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง และปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าทีสินเชื่อมีไม่เพียงพอ อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.38 ระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากสมาชิก

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1. เกิดจากสมาชิก		
1.1 ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามระยะเวลาที่กำหนด	3.00	ปานกลาง
1.2 สมาชิกไม่ทราบกำหนดการชำระคืนเงินกู้	3.25	ปานกลาง
1.3 สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	3.00	ปานกลาง
1.4 สมาชิกไม่ได้ทำงานอยู่ในพื้นที่	3.25	ปานกลาง
1.5 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้	2.25	น้อย
1.6 ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม (ทำบุญ, แต่งงาน, งานศพ ฯลฯ)	3.00	ปานกลาง
1.7 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร	2.00	น้อย
1.8 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง	2.00	น้อย
1.9 เลิกประกอบอาชีพการเกษตร	3.50	มาก
1.10 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	2.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.38 พบว่าความคิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าในด้านของสมาชิก เลิกประกอบอาชีพการเกษตรเป็นปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระมากเป็นลำดับแรก สำหรับปัญหาและอุปสรรคด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.39 แสดงระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
2. เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์		
2.1 ไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่	3.50	มาก
2.2 พิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกไม่รอบคอบ	3.25	ปานกลาง
2.3 ไม่ตัดสินใจเด็ดขาดในการยื่นฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้	3.00	ปานกลาง
3. เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์		
3.1 เจ้าหน้าที่พูดจาไม่สุภาพ	3.75	มาก
3.2 ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์	3.50	มาก
3.3 ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้	4.00	มากที่สุด
3.4 บริการรับชำระหนี้ล่าช้า	3.75	มาก
3.5 ไม่แนะนำขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับกู้เงินและการชำระหนี้ให้สมาชิกเข้าใจ	4.00	มากที่สุด
3.6 เจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิด	3.50	มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่าความคิดเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นปัญหาระดับมาก คือ ไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้ ไม่แนะนำขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับกู้เงินและการชำระหนี้ให้สมาชิกเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่พูดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ บริการรับชำระหนี้ล่าช้า และเจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.40 แสดงระดับความเห็นของอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อและเจ้าหน้าที่สินเชื่อเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ ในด้านที่เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย และสาเหตุอื่น ๆ

ปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
4. เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย		
4.1 ฝนแล้ง	2.50	ปานกลาง
4.2 น้ำท่วม	2.50	ปานกลาง
4.3 โรคระบาด	2.75	ปานกลาง
4.4 สัตว์และแมลงศัตรูพืชรบกวน	3.25	ปานกลาง
5. เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ		
5.1 ราคาผลผลิตตกต่ำ	2.25	น้อย
5.2 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต	2.75	ปานกลาง
5.3 ไม่สามารถขนย้ายผลผลิตไปขายได้	2.50	ปานกลาง
5.4 ไม่มีที่ดินทำกิน	2.50	ปานกลาง
5.5 สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก	3.00	ปานกลาง
5.6 มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว	4.75	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.40 พบว่าความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหายอยู่ในระดับปานกลาง คือ ฝนแล้ง น้ำท่วมและโรคระบาด ในส่วนของสัตว์แมลงศัตรูพืชรบกวน

เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว เป็นปัญหาที่มีความคิดเห็นเป็นลำดับแรก ซึ่งให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับถัดไปคือ การไม่มีที่ดินทำกิน ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต และ สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก สำหรับสาเหตุ ราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับน้อย

บทที่ 5
สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 2) ศึกษาสภาพการกู้ยืมเงิน และการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 3) ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์และ 4) ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาสมาชิกในครัวเรือนมีระหว่าง 4-5 คนมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองประมาณ 5-10 ไร่สมาชิกส่วนใหญ่จะเช่าที่ทำการเกษตรเนื่องจากมีนายทุนกว้านซื้อที่ดิน มีรายได้จากการเกษตรและนอกภาคการเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000-50,000 บาทมีระยะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 10 ปีขึ้นไป

1.2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดมีการให้สินเชื่อ 3 ประเภทคือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลางและเงินกู้ระยะยาวสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จะกู้เงินปีละ 1- 3 ครั้งซึ่งลักษณะการกู้เงินสมาชิกจะกู้เงินเพิ่มขึ้นจากเดิมและส่วนใหญ่เป็นการกู้เงินระยะสั้นโดยใช้หลักประกันเป็นหลักทรัพย์และบุคคลค้ำประกันส่วนการชำระหนี้ สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระเต็มจำนวนส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระส่วนมากจะผิดนัดชำระหนี้เนื่องจากนำเงินไปชำระหนี้สินที่อื่นก่อน

1.3 สภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดส่วนใหญ่จะทำการเกษตรซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศถ้าปีไหนสภาพดินฟ้าอากาศไม่ดีก็จะเป็นปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกเนื่องจากขายผลผลิตได้ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบางครั้งสมาชิกของสหกรณ์ก็นำเงินที่ขายผลผลิตได้ไปใช้หนี้สินที่อื่นก่อนก็ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างได้และในปัจจุบันปุ๋ยมีราคาแพงทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงก็เป็นปัญหาแก่สมาชิกได้และบางครั้งก็เกิดจากฝ่ายบริหารที่ไม่มีการติดตามควบคุมการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่ก็ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกได้

1.4 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์โดยการจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดีมารองรับผลผลิตของสมาชิกเพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่คุ้มค่ากับการลงทุนและควรมีการปรับโครงสร้างการทำงานของเจ้าหน้าที่พร้อมให้ความความรู้ความเข้าใจในงานด้านสินเชื่อเน้นการให้บริการแก่สมาชิก สหกรณ์ควรติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อควรมีการควบคุมดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่สินเชื่อให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด มีประเด็นน่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ไม่สามารถส่งชำระคืนได้ เนื่องจากขายผลผลิตไม่ได้ราคา และสมาชิกนำเงินไปชำระหนี้สินอื่นก่อนซึ่งสอดคล้องกับเทียนชัย รัตนดิลก (2533: 19) ได้ศึกษาปัญหาการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าเกษตรกรที่มีปัญหาหนี้ค้างชำระมีปัญหาเนื่องจากราคาผลผลิตตกต่ำ

2.2 สภาพปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สมาชิกค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด มีสาเหตุเพราะสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และสหกรณ์ฯ ไม่มีการติดตามเร่งรัดหนี้ให้สมาชิกส่งชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด สอดคล้องกับ นิตยพร โสภณ (2546: 25) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อกรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานีพบว่าปัญหาและสาเหตุสำคัญของสมาชิกคือนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และบางรายนำเงินกู้บางส่วนไปใช้ใน

กิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ผลผลิตของสมาชิกไม่ได้มาตรฐาน

2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด สหกรณ์ต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานด้านธุรกิจสินเชื่อ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านราคาผลผลิตการเกษตรของสมาชิก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ซึ่งสอดคล้องกับ มยุรี วงษาเลิศ (2547: 16) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในเขตตรวจราชการ 7 พบว่าแนวทางในการพัฒนานั้น สมาชิกต้องร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด คณะกรรมการควรมีการพัฒนาและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สินเชื่อ ควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบและมีประสิทธิภาพตลอดกระบวนการของธุรกิจสินเชื่อ

3. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1 ผลการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดจะได้นำผลการศึกษาไปพัฒนาธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพเพื่อสมาชิกสหกรณ์จะได้เข้าใจในการทำธุรกิจสินเชื่ออย่างถูกต้องทำให้ปัญหาหนี้ค้างชำระต่อสหกรณ์ลดจำนวนลง

3.2 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดสามารถรู้สภาพทั่วไปของสมาชิก สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกและปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สมาชิกมีหนี้ค้างต่อสหกรณ์อันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการวางแผนในการบริหารธุรกิจสินเชื่ออย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพทำให้สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดบรรลุผลสำเร็จในการบริหารงานอันก่อให้เกิดกำไรสูงสุดและเกิดความมั่งคั่งทำให้สมาชิกพึงพอใจ

3.3 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงรายควรมีการติดตามและศึกษาผลการดำเนินงานด้านธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์อื่น

3.4 จากแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ควรนำผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้นี้ไปเป็นกรณีศึกษาและเผยแพร่แก่สหกรณ์อื่นๆและควรวางนโยบายแนวทางการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับปัญหาของสหกรณ์นั้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร โดยควรมีการทำการศึกษาในวงกว้าง ดังนี้

1. ควรศึกษาผลกระทบจากเศรษฐกิจตกต่ำต่อการมีหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
2. ควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เฉลิมพล อานุภาพบรรเจิด (2548) "ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน" การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เทียนชัย รัตนดิลก (2533) *ปัญหาการชำระคืนสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม* ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิตยพร โสภณ (2546) "การศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อ กรณีศึกษา : สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดอุบลราชธานี" เอกสารเสนอประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการ 7 ว สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประสพศรี ภู่ริยะพันธ์ (2544) "การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย" การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พสุ สัตถาภรณ์ (2533) การบริหารงานสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์

เพียรใจ โพธิ์ถาวร (2550) "การบริหารสินเชื่อ" ค้นคืนวันที่ 15 มีนาคม 2551 จาก http://www.dpu.ac.th/business/tutorial

มยุรี วงษาเลิศ (2547) "การพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรในเขตตรวจราชการที่ 7" เอกสารเสนอประกอบการขอประเมินให้ดำรงตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.) กรมส่งเสริมสหกรณ์

โรจน์ บุรุษรัตนพันธุ์ และนิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2549) "สินเชื่อในธุรกิจการเกษตร" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจการเกษตร* หน่วยที่ 13 หน้า 4-43 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วันเพ็ญ อนวรรตพงศ์ (2530) สถาบันการเงินและตลาด กรุงเทพฯ กิ่งจันทร์การพิมพ์

วัลยา คำมุกชิก (2549) "ความต้องการสินเชื่อของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถาพร ตวงวิไล (2544) "การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด (2549) *รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2550 วันศุกร์ที่* 27 กรกฎาคม 2550 หอประชุมสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

_____. (2550) *รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2551* วันที่ 27 สิงหาคม 2551 หอประชุมสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

ภาคผนวก

ภาคผนวก

แบบสอบถาม (สำหรับสมาชิกสหกรณ์)

แบบสอบถาม (สำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อสหกรณ์)

แบบสอบถาม (สำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ)

แบบสอบถาม

(สำหรับสมาชิกสหกรณ์)

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

<u>คำชี้แจง</u> 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัดและข้อเสนอแนะ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง ( ) หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ ( ) 20 – 30 ปี ( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี ( ) 51 – 60 ปี

( ) มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรีขึ้นไป ( ) ไม่ได้ศึกษา

4. สถานภาพการสมรส

( ) โสด ( ) สมรสและอยู่ด้วยกัน

( ) สมรสแต่แยกกันอยู่ ( ) หย่า / หม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน จำนวนสมาชิกที่ประกอบอาชีพมีรายได้.....คน

6. จำนวนบุตร.....คน

6.1 อยู่ในระหว่างการศึกษา

( ) ประถมศึกษา.....คน

( ) มัธยมศึกษา.....คน

( ) อนุปริญญาตรีหรือสูงกว่า.....คน

6.2 ไม่ได้ศึกษา.....คน

7. พื้นที่ทำกิน

( ) น้อยกว่า 5 ไร่ ( ) 5 – 10 ไร่

( ) 11 – 20 ไร่ ( ) มากกว่า 20 ไร่

8. กรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทำกิน

( ) เป็นของตนเองทั้งหมด ( ) เช่าทั้งหมด

( ) ของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

9. รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี (จำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น)

( ) น้อยกว่า 10,000 บาท ( ) 10,000 – 50,000 บาท

( ) 50,001 – 100,000 บาท ( ) มากกว่า 100,000 บาท

10. รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี (เช่น รับจ้าง ค้าขาย ลูกส่งมาให้ เป็นต้น)

( ) น้อยกว่า 10,000 บาท ( ) 10,000 – 50,000 บาท

( ) 50,001 – 100,000 บาท ( ) มากกว่า 100,000 บาท

11. รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี (เช่น ค่าเช่าที่ ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าปุ๋ย ค่ายา ค่าอาหารสัตว์ เป็นต้น)

( ) น้อยกว่า 10,000 บาท ( ) 10,000 – 50,000 บาท

( ) 50,001 – 100,000 บาท ( ) มากกว่า 100,000 บาท

12. รายจ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี (นอกเหนือจากข้อ 11 เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น)

( ) น้อยกว่า 10,000 บาท ( ) 10,000 – 50,000 บาท

( ) 50,001 – 100,000 บาท ( ) มากกว่า 100,000 บาท

13. การฝากหรือการออมเงิน

( ) ไม่มี

( ) มี โดย ( ) ฝากสหกรณ์ ( ) ฝากธนาคาร

( ) เก็บไว้ในครัวเรือน ( ) อื่น ๆ ระบุ).....

14. ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์กี่ปี

( ) น้อยกว่า 5 ปี ( ) 5 – 10 ปี

( ) มากกว่า 10 ปี

15. ท่านมี**ภาระหนี้สิน**ของครอบครัวในรอบปีที่ผ่านมากจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) สหกรณ์ ( ) ธนาคารพาณิชย์

( ) กองทุนหมู่บ้าน ( ) บุคคลอื่น

( ) ไม่มี ( ) อื่น ๆ .....

<u>ส่วนที่ 2</u> ความคิดเห็นต่อการใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ

16. วงเงินกู้ที่สหกรณ์ให้ท่านเพียงพอต่อการนำไปใช้ตามความต้องการหรือไม่

( ) พอ ( ) ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....

17. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่

( ) เหมาะสม ( ) ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....

18. การติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ท่านได้รับความสะดวกมากน้อยเพียงใด

( ) มาก ( ) ปานกลาง

( ) น้อย ( ) ไม่ได้รับความสะดวก

19. สาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ

( ) เจ้าหน้าที่ไม่ดูแลเอาใจใส่

( ) ขั้นตอนการขอกู้และการชำระหนี้ยุ่งยากซับซ้อน

( ) ไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการขอกู้

( ) บ้านอยู่ไกลจากสหกรณ์มาก

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

20. ท่านพอใจในการต้อนรับและบริการจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อมากน้อยเพียงใด

( ) มาก ( ) ปานกลาง

( ) น้อย ( ) ไม่พอใจ เนื่องจาก.....

21. ลักษณะของเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ท่านต้องการควรเป็นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ให้บริการตามลำดับก่อน – หลัง ( ) การพูดจา อัธยาศัยดี

( ) มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ( ) มีความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

22. ท่านต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือท่านในด้านใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญ 1, 2, 3...)

( ) จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

( ) จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อให้คำแนะนำและส่งเสริมอาชีพ

( ) จัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

( ) ขยายระยะเวลาการชำระหนี้

( ) จัดหาตลาดเพื่อขายผลผลิต

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

23. ท่านต้องการให้สหกรณ์ปรับปรุงหรือปรับปรุงเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

<u>ส่วนที่ 3</u> สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้

24. ท่านกู้เงินจากสหกรณ์จำนวน.....ครั้ง

25. ท่านกู้เงินเพิ่มขึ้นทุกปีหรือไม่

( ) ใช่ เหตุผลที่กู้เงินเพิ่มเพื่อ ( ) ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่น

( ) ขยายพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้น

( ) ชำระหนี้สินเดิม

( ) ขาดทุนจากการลงทุนในครั้งก่อน

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

( ) ไม่ใช่

26. เมื่อท่านต้องการเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อการอื่น เหตุใดท่านจึงเลือกที่จะกู้เงินจากสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เป็นสมาชิกของสหกรณ์

( ) อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าแหล่งเงินกู้อื่น

( ) วงเงินกู้ที่ได้รับสูงกว่าแหล่งเงินกู้อื่น

( ) ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้

( ) ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน

( ) หลักประกันเงินกู้ต่ำ

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

27. ปัจจุบันท่านกู้เงินจากสหกรณ์ หรือเคยกู้เงินจากสหกรณ์ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เงินกู้ระยะสั้น ( ) เงินกู้ระยะปานกลาง

28. การกู้เงินของท่านใช้อะไรในการค้ำประกันเงินกู้

( ) หลักทรัพย์ค้ำประกัน (โปรดระบุ).....

( ) บุคคลค้ำประกัน

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

29. ท่านได้นำเงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การขอกู้เท่าใด

( ) ทั้งจำนวน

( ) เป็นบางส่วน เนื่องจาก.....

( ) ไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....

30. เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว สหกรณ์ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

( ) ไม่เคย

( ) เคย โดย ( ) คณะกรรมการ ( ) ประธานกลุ่มสมาชิก

( ) เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ( ) ผู้จัดการ

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

31. การกู้เงินจากสหกรณ์ ท่านได้รับคำแนะนำถึงวิธีปฏิบัติในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด

( ) ดีมาก ( ) ปานกลาง

( ) น้อย ( ) ไม่ได้รับคำแนะนำ

32. ท่านมีแนวทางในการชำระหนี้ต่อสหกรณ์อย่างไร

( ) สะสมให้ครบตามจำนวนก่อนจึงจะชำระคืนเงินกู้ในคราวเดียว

( ) ทยอยชำระเท่าที่มีก่อน

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

33. ท่านมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดอย่างไร

( ) ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น เพราะ.....

( ) ชำระหนี้ให้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน เพราะ.....

( ) มีเงินแต่ยังไม่ชำระ เพราะ.....

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

34. เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้ ท่านได้รับหนังสือแจ้งเตือนจากสหกรณ์หรือไม่

( ) ได้รับ ( ) ไม่ได้รับ

35. ท่านสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนสหกรณ์เมื่อถึงกำหนดตามสัญญาอย่างไร

( ) สามารถชำระคืนตามกำหนดได้ทั้งหมด (ตอบข้อ 44 –46)

( ) สามารถชำระคืนตามกำหนดได้บางส่วน (ข้ามไปตอบข้อ 47-48)

( ) ไม่สามารถชำระคืนได้เมื่อถึงกำหนด (ข้ามไปตอบข้อข้อ 47-48)

36. สาเหตุที่ท่าน**สามารถชำระหนี้คืน**ให้กับสหกรณ์ได้ตามกำหนด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) นำเงินกู้ไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

( ) ทำการเกษตรได้ผลดี

( ) ผลผลิตขายได้ราคาดี เพียงพอกับการชำระหนี้

( ) นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพและได้ผลตอบแทนสูง

( ) มีรายได้จากแหล่งอื่น นอกภาคการเกษตร

( ) กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ภายนอกมาชำระหนี้

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

37. เงินที่ท่านนำมาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ท่านนำมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) รายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร

( ) รายได้จากบุตร

( ) รายได้อื่น ๆ นอกจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร

( ) การกู้ยืมจากแหล่งอื่น (ระบุ).....

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

38. เหตุผลที่ท่านชำระหนี้เงินกู้ให้กับสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ตัดสินใจด้วยตนเอง

( ) คู่สมรสแนะนำ

( ) สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

( ) การติดตามและหนังสือเตือนจากสหกรณ์

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

39. สาเหตุที่ท่านสามารถ**ชำระหนี้เงินกู้ได้เพียงบางส่วน หรือไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้** ให้แก่สหกรณ์เมื่อถึงกำหนดการชำระคืนเนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) นำเงินกู้ไปใช้เงินผิดวัตถุประสงค์

( ) ปริมาณผลผลผลิตที่ได้น้อย

( ) ราคาผลผลิตตกต่ำ

( ) นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพต่อแต่ได้ผลผลิตตอบแทนที่ต่ำ

( ) มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อเหตุอื่นก่อน

( ) ประสบภัยธรรมชาติ

( ) นำเงินไปใช้อย่างอื่นก่อน

( ) ไม่ประสงค์จะชำระหนี้

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

40. ท่านได้รับการติดตามและเร่งรัดหนี้สินจากสหกรณ์หรือไม่

( ) ได้รับ **โดย** ( ) เป็นหนังสือจากสหกรณ์ จำนวน.....ครั้ง

( ) เจ้าหน้าที่สหกรณ์มาติดตามเอง จำนวน.....ครั้ง

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....จำนวน.....ครั้ง

( ) ไม่เคยได้รับการติดตาม

41. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้

41.1 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

41.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

41.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

.....

.....

.....

.....

41.4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

****

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม

(สำหรับอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อสหกรณ์)

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

<u>คำชี้แจง</u> 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง ( ) หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ ( ) 20 – 30 ปี ( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี ( ) 51 – 60 ปี

( ) มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (นับตั้งแต่ครั้งแรกที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์) .....ปี

5. อาชีพหลักทางการเกษตร

( ) ทำนา ( ) ทำไร่

( ) ทำสวน ( ) เลี้ยงสัตว์

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

<u>ส่วนที่ 2</u> ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

7. ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเพื่อให้สหกรณ์ถือใช้ กำหนดโดยใคร

( ) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ( ) ที่ประชุมใหญ่ ( ) ที่ประชุมคณะกรรมการ

8. วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้หรือไม่

( ) ไม่สัมพันธ์กัน ( ) สัมพันธ์กัน ( ) ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ

9. ลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ที่ท่านถือปฏิบัติ (เรียงลำดับ 1, 2, 3...)

( ) สมาชิกทำคำขอกู้ ( ) การจัดหลักประกัน

( ) การจ่ายเงินกู้ ( ) อนุกรรมการเงินกู้กลั่นกรอง

( ) ทะเบียนคำขอกู้ ( ) คณะกรรมการดำเนินการอนุมัติเงินกู้

( ) การตรวจสอบการใช้เงินกู้ ( ) การจัดทำประวัติสมาชิก

( ) การแจ้งเตือนกำหนดการชำระเงิน ( ) การรับชำระหนี้ตามกำหนด

( ) จัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้ ( ) การติดตามเร่งรัดหนี้ค้าง

10. นโยบายการให้สินเชื่อต้องดำเนินการในลักษณะใด

( ) กำหนดไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร

( ) ประชุมชี้แจงให้ทราบโดยทั่วกัน

( ) ประชุมชี้แจงและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

( ) ไม่ต้องกำหนด

11. การวิเคราะห์สินเชื่อ คือ อะไร

( ) การพิจารณาข้อมูลผู้ขอกู้เพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ

( ) การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องชำระ

( ) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้สูงสุด

( ) การวิเคราะห์ข่าวสารด้านธุรกิจสินเชื่อ

12. ตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ถือใช้ กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นภายในกี่เดือน

( ) 12 เดือน

( ) 12 เดือน ไม่เกิน 18 เดือน

( ) 18 เดือน

( ) กำหนดตามความต้องการของสมาชิก

<u>ส่วนที่ 3</u> นโยบายเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

13. การพิจารณาสินเชื่อให้กับสมาชิกสหกรณ์ยึดหลักเกณฑ์ลำดับใดก่อนหลัง
(เรียงลำดับ 1, 2, 3...ตามความสำคัญมากที่สุดถึงน้อยที่สุด)

( ) ประวัติหรือคุณลักษณะตัวสมาชิกผู้กู้

( ) ฐานะทางการเงินของสมาชิก

( ) ความสามารถในการชำระหนี้

( ) หลักประกันเงินกู้

( ) วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้

( ) นโยบายของสหกรณ์

( ) สถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร

14. สหกรณ์มีการประชุมเพื่อรับทราบผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์อย่างไร

( ) เป็นประจำทุกเดือน ( ) เป็นรายไตรมาส

( ) เป็นรายหกเดือน ( ) เป็นรายปี

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

15. สหกรณ์ดำเนินการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการกู้โดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้

( ) คณะกรรมการดำเนินการ

( ) เจ้าหน้าที่สหกรณ์

( ) หัวหน้ากลุ่มสมาชิก

( ) บุคคลอื่น (ระบุ).....

วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....

16. ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มและเร่งรัดหนี้สินกี่ครั้ง

( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง

( ) มากกว่า 2 ครั้ง ( ) ไม่มี

17. สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้สมาชิกหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

18. กรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

19. กรณีสมาชิกผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนถึงสมาชิกกี่ครั้ง

( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง

( ) 3 ครั้ง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

20. สหกรณ์ดูแลและติดตาม **"การชำระหนี้ของสมาชิก"** ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดในสัญญาโดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่มีการดูแลและติดตาม

( ) คณะกรรมการดำเนินการ

( ) เจ้าหน้าที่สหกรณ์

( ) หัวหน้ากลุ่มสมาชิก

( ) บุคคลอื่น (ระบุ).....

วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....

21. สหกรณ์ติดตามและเร่งรัด **"หนี้ค้างจำนวนมาก หรือหนี้ค้างระยะเวลานาน"** โดยมอบหมายให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) ไม่มีการติดตามและเร่งรัด

( ) คณะกรรมการดำเนินการ

( ) เจ้าหน้าที่สหกรณ์

( ) หัวหน้ากลุ่มสมาชิก

( ) บุคคลอื่น (ระบุ).....

วิธีที่ใช้ปฏิบัติคือ.....

22. สหกรณ์มีการจัดอบรมให้แก่สมาชิกผู้กู้เงิน เช่น ลู่ทางในการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิต เพื่อทำให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่

( ) มี

( ) ไม่มี

<u>ส่วนที่ 4</u> ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

23. ขั้นตอนการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์เป็นอย่างไร

( ) เหมาะสม

( ) ควรปรับปรุง (ระบุ).....

24. สหกรณ์จัดหาเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกหรือไม่

( ) เพียงพอ

( ) ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....

25. อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่

( ) เหมาะสม

( ) ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....

26. สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้เท่าใด

( ) ทั้งจำนวน

( ) บางส่วน เนื่องจาก.....

( ) ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....

27. ท่านพอใจกับผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มากน้อยเพียงใดหรือไม่

( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย

( ) ไม่พอใจ เนื่องจาก.....

28. สหกรณ์ควรปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ

( ) ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่อนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

( ) ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

( ) จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม

( ) เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้นอกสถานที่

( ) ขยายวงเงินกู้

( ) เพิ่มอัตราดอกเบี้ย

( ) ลดอัตราดอกเบี้ย

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม

(สำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อ)

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

<u>คำชี้แจง</u> 1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือตัวเลข ลงในช่องว่าง ( ) หน้าข้อความตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ ( ) 20 – 30 ปี ( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี ( ) 51 – 60 ปี

( ) มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (นับตั้งแต่ครั้งแรกที่ปฏิบัติงานในสหกรณ์) .....ปี

5. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์หรือไม่

( ) เคย ( ) ไม่เคย

<u>ส่วนที่ 2</u> ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

6. ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเพื่อให้สหกรณ์ถือใช้ กำหนดโดยใคร

( ) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ( ) ที่ประชุมใหญ่ ( ) ที่ประชุมคณะกรรมการ

7. วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้หรือไม่

( ) ไม่สัมพันธ์กัน ( ) สัมพันธ์กัน ( ) ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ

8. ลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ที่ท่านถือปฏิบัติ (เรียงลำดับ 1, 2, 3...)

( ) สมาชิกทำคำขอกู้ ( ) การจัดหลักประกัน

( ) การจ่ายเงินกู้ ( ) อนุกรรมการเงินกู้กลั่นกรอง

( ) ทะเบียนคำขอกู้ ( ) คณะกรรมการดำเนินการอนุมัติเงินกู้

( ) การตรวจสอบการใช้เงินกู้ ( ) การจัดทำประวัติสมาชิก

( ) การแจ้งเตือนกำหนดการชำระเงิน ( ) การรับชำระหนี้ตามกำหนด

( ) จัดทำหนังสือสัญญาเงินกู้ ( ) การติดตามเร่งรัดหนี้ค้าง

9. นโยบายการให้สินเชื่อต้องดำเนินการในลักษณะใด

( ) กำหนดไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร

( ) ประชุมชี้แจงให้ทราบโดยทั่วกัน

( ) ประชุมชี้แจงและกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

( ) ไม่ต้องกำหนด

10. การวิเคราะห์สินเชื่อ คือ อะไร

( ) การพิจารณาข้อมูลผู้ขอกู้เพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ

( ) การคำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องชำระ

( ) การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้สูงสุด

( ) การวิเคราะห์ข่าวสารด้านธุรกิจสินเชื่อ

11. ตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์ถือใช้ กำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นภายในกี่เดือน

( ) 12 เดือน

( ) 12 เดือน ไม่เกิน 18 เดือน

( ) 18 เดือน

( ) กำหนดตามความต้องการของสมาชิก

<u>ส่วนที่ 3</u> การปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

12. ฝ่ายสินเชื่อนำผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างไร

( ) เป็นประจำทุกเดือน ( ) เป็นรายไตรมาส

( ) เป็นรายหกเดือน ( ) เป็นรายปี

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

13. ฝ่ายสินเชื่อมีการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ก่อนพิจารณาอนุมัติเงินกู้หรือไม่

( ) มี

( ) ไม่มี

14. ฝ่ายสินเชื่อตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการกู้โดย

( ) ไม่มีการตรวจสอบและติดตามการใช้เงินกู้

( ) นัดประชุมกลุ่มสมาชิก

( ) ติดตามสมาชิกที่บ้านเป็นรายบุคคล

( ) สอบถามประธานกลุ่มสมาชิกหรือเพื่อนบ้าน

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

15. สหกรณ์เก็บหลักทรัพย์ค้ำประกันของสมาชิกไว้ที่ใด

( ) เก็บไว้ในตู้เฉพาะที่มีกุญแจปิดล็อค

( ) เก็บไว้ที่ลิ้นชักโต๊ะมีกุญแจปิดล็อค

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

16. ฝ่ายสินเชื่อจัดทำทะเบียนคุมยอดลูกหนี้ด้วยวิธีการใด

( ) จัดทำเป็นสมุดลูกหนี้รายตัว

( ) บันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

( ) ทำสมุดลูกหนี้รายตัวและบันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

( ) อื่น ๆ ระบุ.....

17. ฝ่ายสินเชื่อตรวจสอบหลักทรัพย์จำนองค้ำประกันด้วยวิธีใด

( ) ดูตามเอกสารหลักฐานที่ยื่น

( ) ออกไปตรวจสอบยังสถานที่จริง

( ) สอบถามจากผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มสมาชิก หรือเพื่อนบ้านผู้กู้

( ) อื่น ๆ ระบุ.....

18. ในรอบปีบัญชีสหกรณ์กำหนดให้มีการประชุมกลุ่มเพื่อติดตามหนี้สินกี่ครั้ง

( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง

( ) มากกว่า 2 ครั้ง ( ) ไม่มี

19. สหกรณ์มีการจัดชั้นลูกหนี้สมาชิกหรือไม่

( ) มี ( ) ไม่มี

20. กรณีใกล้ถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกกี่ครั้ง

( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง

( ) 3 ครั้ง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

21. กรณีสมาชิก**ผิดนัด**ชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์มีหนังสือแจ้งเตือนถึงสมาชิกกี่ครั้ง

( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง

( ) 3 ครั้ง ( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

22. ฝ่ายสินเชื่อติดตามและเร่งรัด **"หนี้ค้างจำนวนมาก หรือหนี้ค้างระยะเวลานาน"** โดยวิธีการใด

( ) ไม่มีการติดตามและเร่งรัด

( ) ทำหนังสือแจ้งเป็นระยะและต่อเนื่อง

( ) ติดตามที่บ้านเป็นรายบุคคล

( ) ขอความร่วมมือประธานกลุ่มสมาชิก หรือผู้ใหญ่บ้านในการติดตาม

( ) อื่น (ระบุ).....

<u>ส่วนที่ 4</u> ความคิดเห็นต่อการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ

23. ขั้นตอนการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์เป็นอย่างไร

( ) เหมาะสม

( ) ควรปรับปรุง (ระบุ).....

24. สหกรณ์จัดหาเงินทุนเพื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกหรือไม่

( ) เพียงพอ

( ) ไม่เพียงพอ เนื่องจาก.....

25. อัตราดอกเบี้ยที่สหกรณ์กำหนดในปัจจุบันเหมาะสมหรือไม่

( ) เหมาะสม

( ) ไม่เหมาะสม เนื่องจาก.....

26. สมาชิกส่วนใหญ่ได้นำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์แห่งการขอกู้เท่าใด

( ) ทั้งจำนวน

( ) บางส่วน เนื่องจาก.....

( ) ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื่องจาก.....

27. ท่านพอใจกับผลการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์มากน้อยเพียงใดหรือไม่

( ) มาก ( ) ปานกลาง ( ) น้อย

( ) ไม่พอใจ เนื่องจาก.....

28. สหกรณ์ควรปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) การจัดหาเงินทุน ให้จัดหาเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ

( ) ให้ความรู้ในด้านธุรกิจสินเชื่อแก่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

( ) ให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อ

( ) จัดหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อเพิ่ม

( ) เจ้าหน้าที่สินเชื่อให้บริการรับชำระหนี้นอกสถานที่

( ) ขยายวงเงินกู้

( ) เพิ่มอัตราดอกเบี้ย

( ) ลดอัตราดอกเบี้ย

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง

แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาและอุปสรรค ตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาการปล่อยสินเชื่อไม่ตรงตามเป้าหมาย					
2. ปัญหาต้นทุนของเงินที่นำมาปล่อยสินเชื่อมีจำนวนที่สูง					
3. ปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยงสูง					
4. ปัญหาขั้นตอนในการดำเนินงานและให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์ยุ่งยาก					
5. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจสินเชื่อน้อย					
6. ปัญหาความไม่เพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานสินเชื่อ					
7. ปัญหาความไม่เข้าใจของสมาชิกเกี่ยวกับการกู้เงินของสมาชิก					
8. ปัญหาสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนให้กับสหกรณ์ หรือชำระแต่ล่าช้า					
9. ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีไม่เพียงพอ					
10. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านธุรกิจสินเชื่อ					
11. ปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นใจการปฏิบัติงาน					
12. ปัญหาเจ้าหน้าที่สินเชื่อมีการปรับเปลี่ยนบ่อย					

แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระของ สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาและอุปสรรค ตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เกิดจากสมาชิก					
1.1 ยืมเงินแล้วไม่ส่งตามระยะเวลาที่กำหนด					
1.2 สมาชิกไม่ทราบกำหนดการชำระคืนเงินกู้					
1.3 สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน					
1.4 สมาชิกไม่ได้ทำงานอยู่ในพื้นที่					
1.5 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีมากกว่ารายได้					
1.6 ค่าใช้จ่ายตามประเพณีสังคม (ทำบุญ, แต่งงาน, งานศพ ฯลฯ)					
1.7 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร					
1.8 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรสูง					
1.9 เลิกประกอบอาชีพการเกษตร					
1.10 นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์					
1.11 อื่น ๆ (ระบุ).....					
1.12 อื่น ๆ (ระบุ)					
2. เกิดจากอนุกรรมการฝ่ายสินเชื่อ					
2.1 ไม่ติดตามควบคุมการทำงานของเจ้าหน้าที่					
2.2 พิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้สมาชิกไม่รอบคอบ					
2.3 ไม่ตัดสินใจเด็ดขาดในการยื่นฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้					
2.4 อื่น ๆ (ระบุ).....					

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับหนี้ค้างชำระ	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เกิดจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
3.1 เจ้าหน้าที่พูดจาไม่สุภาพ					
3.2 ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์					
3.3 ไม่ให้ความสะดวกขณะติดต่อชำระหนี้					
3.4 บริการรับชำระหนี้ล่าช้า					
3.5 ไม่แนะนำขั้นตอนและรายละเอียดเกี่ยวกับกู้เงินและการชำระหนี้ให้สมาชิกเข้าใจ					
3.6 เจ้าหน้าที่ไม่ติดตามเร่งรัดหนี้จากสมาชิกอย่างใกล้ชิด					
3.7 อื่น ๆ (ระบุ).....					
4. เกิดจากผลผลิตของสมาชิกได้รับความเสียหาย					
4.1 ฝนแล้ง					
4.2 น้ำท่วม					
4.3 โรคระบาด					
4.4 สัตว์และแมลงศัตรูพืชรบกวน					
5. เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ					
5.1 ราคาผลผลิตตกต่ำ					
5.2 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต					
5.3 ไม่สามารถขนย้ายผลผลิตไปขายได้					
5.4 ไม่มีที่ดินทำกิน					
5.5 สหกรณ์ตั้งอยู่ไกล การเดินทางไปติดต่อไม่สะดวก					
5.6 มีการทุจริตเกิดขึ้นเมื่อส่งชำระหนี้แล้ว					
5.7 อื่น ๆ (ระบุ)					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางอุดมพร กาใจทราย
วัน เดือน ปี	22 มีนาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนแม่จันวิทยาคม
	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
	ปริญญาตรี การบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 2533
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด